

309516

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

చెన్న న్యాయము 1919 వ సం॥ మార్చి నెల 11 వ తేదీ మంగళవారము
సంపుటము. 7
కా శ యు క్తి నా మ స ం ప త్తి ర ఫా ల్గు ణ మా స శు ధ న వ మి గ.
సంచిక 200

అ మృ తాం జ న ము
అన్ని నొప్పులకు పరమాపథము

వెల స్వల్పము
తల నొప్పులకు
వేరు పొందినది.
గుణము లేకుండిన
మీ వైకము మీకు
ఇయ్యబడును.
వనమూలికలచే
చేయబడును.
నువాసన గలది.

గుణ మధికము
పంచభాషను
చూచి కొనిన
మోగ ముండదు.
ఒక సారి పరీక్షించి
చూడుదు.
చక్కని డబ్బితో
వెల ర అతాము.
అన్ని దుకాణముల
లోను దొటకును.

అ మృ తాం జ న ము డి ఫో,
6, లెంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు. 108, ప్రేరి లోడ్లు, పోర్టు, బొంబాయి

సర్వవృత్తిక విషనంబివిని.
(విశిష్ట (పేరు హక్కు) 588
దుఃఖముతో వచ్చువాడు సంతోషముతో పోవువాడు.
నివాసములేదని పాపపుణ్యమువారలకు యీ 100 షియాం.

ఇది ప్రతి క్షుణ్ణమునకుండుండు
రలినన నుభౌవభూమి. ఆంధ్ర
మూలమున జేయబడినది. ఎన్ని దినము
నందునను నందు గుణమునూ
లేదు. మూలము కాక ఎలకు,
మీకు, మూలము, జిల్లి మూలము
విమలములకు కాదులకు నువ్వ
సెయ్యదు. వెల పాకెట్ 1-2 0.8-0
పాకెట్ 0.8-0. 1 దుకాణ మార్కు
వెల గూ 5-0-0. పోర్టు కేసు

విశేషము 2 పాకెట్లు పేర్చుకుంటే పోర్టు కేసు ఇవ్వం.
వర్తమాన 100 25 రూపాయలు కలిపి నివ్వబడును.
చిరునామా:— ధన ల క్షి కం పెరి,
6, లెంబు శెట్టి వీధి, పోర్టు కేసు పోర్టు, మదరాసు.

శ్రీకృష్ణభారతము 1911
కవిరాజు శ్రీరామ కృష్ణమూర్తి కాశ్మీరీ గారి మూలా
నుసారముగా ముద్రణైతి రచించి పడినది. ఇందు నన్నయముల
భారతమున లేని కథ తన్నొ కలవు.

1 వ సంపుటము (ఆదిపర్వములు)	వెల ర 8-0-0
2 వ సంపుటము (ఆర్యభరణము)	3 0-0
3 వ సంపుటము (వివాహవిధిములు)	3-0-0

పోర్టు కేసు వారే భరింపకలెను. వైపు ప్రకములు రా
యల్ పైజా కేసు కలిగియు కాలికోలెను. కులమువారు:
మేనేజరు, కలెక్షరు, పోర్టు, రాజకంబి అని వ్రాయవలెను.

ఆటో డిల్ బహార్. (విశిష్ట) (విశిష్ట)
కాపిరిట్ కాపిరిట్

కన్నులూరలపురుషుల కనునందున, సాటిలేని మనోభావము నుభవించును.
అట్లుచూడగాని, సారాజుగాని, కన్నులకడకు కిక్కు
లేయబడిన కేసుల పుష్పసారము.
నీ కువాలపై కొన్ని రింగులు చిలుకరించినతో, అనోగ్యము
నిశానన నిర్మలములగును.

ఈ క్రింది చరిత్రములు నీసామ్రాజ్య మందును.

చిన్నవైదా (అర గ్రాం)	నీసా 1-2 ర 0-0-0
మధ్యరకము వైదా 1-4 గ్రాం	" " 0-12-0
పెద్దవైదా 2 " "	" " 1-4-0
చిన్నవైదా 4 " "	" " 2-0-0

వి.వి. అక్షరములు బుడ్డి 1-2 0-0-0, 8 బుడ్డు 0-14-0 (ప్రత్యేకము.)

కరెల, పట్టుములందలి ప్రసిద్ధమును ప్రసిద్ధపువాడ గొరవను. 19
ఆ గోరును కరెల పెంట్లు కలవు. కావున, కామ కొనుగట్టును నీసామ్రా
జ్య, కాల్పులను ఆటోడిల్ బహార్ ఆమ శేయన పరిశీలించును ఈ ఆటో
డిల్ బహార్ యొక్క సలకములను పరిశీలించును గోరువారి నిగుడవాడి
ప్రాసినతో అజాకిమ్యుక్తుల నువాసనమును పొందినాడు కనుగొనును.

కొనుగట్టుములు: బంగ్లాదేశ్ లోను (డెన్ అంతు కమిటీ కంపెనీ నెం. 155, బామ్యునగర్ నీధి, బొంబాయి.
మదరాసు పోర్టు కేసు మదరాసు పోర్టు కేసు కేసు, వైదా మదరాసు, మదరాసు

(1457) జర్నలిదేశపు రంగుపాడర్లు లేవని ఎంతమాత్రము
నిరుత్సాహ పడవలదు.

విశేష, అమెరికా, ఆఫ్రికా, ఆసియా దేశముల నుంచి మాకు రంగుపాడర్లుయును వేరుగా వచ్చుచున్నవి. పట్టు
ములు, ఇమిటేషన్లు, తోలు, కాగితం, దారము మొదలయిన వాటికి రంగుపాడర్లు అన్నిరకముల పాడర్లు
మార్కు 1 రతి డబ్బులున్న, పీపామున్న ధర సరసముగా దొరకగలవు.

అలిజరై 30%. చాడుపీపాము మార్కు నున్నది. అలిజరై సామ్రాజ్య, పోర్టునున్న పట్టులు చేయవలెను.
కానుగట్టువారు యీ క్రింది చిరునామాకు వ్రాయుకోరెదము.

తంజివిలాసము "తామర"
పోర్టుబాక్సు నెం. 38.

చారి అండు రాం,
తూర్పుగేటు, మధుర.

మలయ చందనము
(2251) మెగలోగమునకు మూలము
మందు పుష్పములనున్నట్లు ఎరికిని
లేలియను. పర్వము లేదు. పిచికారీ
మున్నును కలిపివేర్చుల వలెను. దువ్వ
వైపు నోరు మలయచందనము ఎటువు
లేదు. దువ్వ ఆను మూడు విధముల
విశాసములు మూడు పూటలలో మూడును. చిల్లి 1-2 0-0-0

సంధ్యారాత్రులకి, రాజమండ్రి.

160 పుటల పుస్తకము డిలెరెము

ఆరోగ్యము కాక్కుసుఖమును పొందుట స్వా
భావిక మైన కొన్ని విధులను అనుసరింపవలెననే కలు
గుచున్నది. ఈ శత్రుమైన పుస్తకము ఆరోగ్యహర్ష
మును కలుగజేసి కేరిసామ్యమును దృఢపరచును, ఆ
యుర్వర్ధిని ఇచ్చును. ఈ పుస్తకము ఇవానుగా
నీయుటయు. పోర్టువారి ము మే మే భరించి పంపెన
ను. వెంటనే వ్రాయుకోరెదము. (219)

వైద్యశాస్త్ర మణికంకర్ గోవిందజీ,
ఆలంకరిత బా బావధాలయం, 157, బాద్యే, చంద్రాన్

ఇనుప వ్యాపారము

మూ కడ్డ నీళ్లగొట్టుములు, హస్తమాన్, నెమెంటు
కోరతాడు, ఆమెరికా గుండ్రపు కంబీలు, చట్టుములు, కల
యి ముల్లకంబీలు, మేపిపీపాము, పోర్టులట్లు, కమర్ నెం
గు మొదలైన సామానులు అమృతమునకు సిద్ధముగా నున్నవి.
వెలకు కాగితము వ్రాయుకోరెదము.

అబ్దుల్ అలీ మహమ్మద్ అలీ కంపెనీ,
(1412) 18, నెంబుదాసు వీధి, మదరాసు.

నాయుడుగారు
అనేకులు ప్రతికూలత బాపుచున్నను జన్మితుప్రతిక
క్షేమముగ నే యున్నదని తెలియజేయుటకు యీ వార్షికోత్స
వమును జేయుచున్నారనియు జన్మితుప్రతిక స్థాపింపబడిన
తరువాత బ్రాహ్మణేరొద్దమము రెట్టింపుగా నభివృద్ధిజెంద
వారంభించెననియు; స్వరక్షణకారకును, ఈ రాజధానిలోని
అధికసంఖ్యాకుల క్షేమముకొందును ఈ యుద్దమము స్థాపింప
బడిననియు; వారు తమ ప్రతికూలతతో కత్తిపో పోరాడు
చుండినను తమకు యుఖ్యమయిన కక్ష వారని యింకను ఇండియా
మంత్రిగారి వాగ్దానమునట్లు జేయవలయును చింతించుచు
న్నామనియు; ఇందులకు బహుశా అతివాదుల ప్రయత్నములే
కారణమలనియు; మాంటాగుగారి రతివాదులను స్వాధీనపర
చుకొను ప్రయత్నములను జేయుచున్నారనియు; భూపేంద్ర
నాథబానుగారికి యుద్దోగమిచ్చివారి ద్వారా వెనుకటి మె
మోరాండ్మంలో సంతకములను జేసిన వారలను లోబరుచుకొని
వారనియు; అప్పటినుండియు మితవాదబృందము వృద్ధిచుగు
చున్నదనియు; క్రమముగ అతివాదులలోనుండి మితవాదులలో
జేరినవారు మాంటాగుగారి రెట్టి సంస్కరణము నిచ్చినను
దానితోనే తృప్తిపొందునట్లు తర్పితులు జేయబడుదు రనియు;
ఇట్టివర్గ అయినపిమ్మట బహుశః మాంటాగుగారు బ్రాహ్మ
ణేరొద్దమమును గురించి యొచింపుచుననియునుడిసిరి. భావి
స్థితిని గూర్చి చెప్పుచు అధికారవర్గమువాన యీ యుద్దమ
మును యింకను లక్ష్యము జేయకుండయున్నారనియు, అందు
విషయమై వాడుటలెవరికను తగిన ప్రయత్నములను జేయవలె
ననియు; బోధనవలన యిది కొంపాగగలదనియు; వారుఇంగ్లం
డులో బోధన జేయుటకల్గ కొందరు ముఖ్యులకు తమపక్ష
మును బూటకట్టిపొందినయు; ప్రత్యేక సంక్షాప్తాతినిధ్యము
జేసియెడల సంస్కరణ చట్టమునకు కాననరూపము దాల్చుకుండ
తాము పనిచేసెదమని వారు ఒప్పుకొనినయు; నూతన ఎన్ని
కలలో యిట్టివారి సంఖ్య వృద్ధిజెంది బలము గలిగియు
న్నదనియు, తాము యిచ్చుటను ఇంగ్లండులోను విస్తారము
పాటుబడెకలని యున్నదనియు, ఇతిరక్షకులవా రెంతమంది
ప్రతినిధులను ఇంగ్లండుకు పంపదలచుచున్నారో అంతమందిని
తాము కూడ పంపుకొనట కనుజ్ఞనీయమని తాము ఇండియా
దొరతనమువారిని కోరినయు, ఇతరప్రతినిధులు పెట్టుపుడే
తమ ప్రతినిధులనుకూడ తాము పంపుకొనెదమని వారు తెల్పి
యున్నారనియు, దొరతనమువారు తమకోర్కెలను మన్నింతు
రట తమకు దైర్యము కలదనియు, ఇంగ్లండులోని ముఖ్యమైన
ప్రతికాసంపాదకులను పార్లమెంటుసభ్యులలో ననేకమంది
యొక తమకు సహాయమును నిచ్చుముగ జేయగలరనియు,
అందుకు కొంత ధనము మహా గ్రాత జేయవలెనని
యు; స్వాధీనత్యాగముజేసి స్వాతింత్య్రమును వారు సంపా
దింపుకొనవలెననియు జేసియుడల వారు బాగుపడవలరనియు
అందుకు సంఘీభావముతో పనిజేయవలెననియు; దొరతనము
వారుగాని, అతివాదులుగాని, బ్రాహ్మణులుగాని, బ్రాహ్మ
ణేరెవరుగాని తమకు ప్రతికూలత బాసిన యెడల వారి
నెడిండుటకుగాను తమ సంఘమును బలపరచవలెననియు;
అందుకు సంఘీభావముతో పనిజేయని యెడల లాభముండదు
కాబట్టి సంఘీభావమును వృద్ధిజేయవలెనని హెచ్చరించిరి.

మదరాసు శాసనసభ

ప్రథమ దినచర్య

శేటియదయము మదరాసు శాసనసభ గవర్నరుగారి యధ్యక్షతక్రింద పోర్టునెంటు జార్జింగులో సమావేశమయ్యెను. ఈ క్రింది కార్యము సభకు విచ్చేసిరి:— మా. యా. బి. బి. మా. సేను సాహెబు బహద్దరుగారు, డి. బి. కె. నూర్జునారాయణ మూర్తి నాయకుగారు, శ్రీ పీ. కా. పురం రాజుగారు, శ్రీ రామ నాథపురపు రాజుగారు, రా. బి. అబ్దుల్ లెక్కిగారు, సదా శివభట్టుగారు, వుడగారు, ఎస్. శ్రీనివాసయ్యగారు, ఆర్. రాజుగారు, డి. వి. పరసినాయకుగారు, బి. కెం. కటపతిరాజుగారు, ఆ. నూర్జునారాయణరావు పంతులుగారు, డి. బి. నుబ్రాయ్ రెడ్డియారుగారు, రెండవ ఆల్కగారు, హుళిగారు, ఏ ఎస్. కృష్ణారావుగారు, డి. బి. మో. రామ చంద్రారావుగారు, డి. బి. రాజగోపాలాచార్యులుగారు, రా. బి. జి. రంగారాయులుగారు, కే. రామయ్యగారు, రా. బి. వి. కె. రామస్వామియారగారు, లిటిల్ హేబుగారు, డేవిడ్సన్ గారు, డాక్టరు నిల్దావగారు, కాన్యూనరు, హట్టంగారు, కె. జి. గారు, యంగ్ గారు, ప్లేస్ గారు, టాడుహంటర్ గారు, మెలూనీగారు, మార్టినాంజ్యుగారు, డాక్టరు నాయరుగారు, సర్ (ఫ్రాన్స్ సింగ్) గారు, శ్రీ బొబ్బిలిరాజుగారు, థాం. గరుగారు అతివాదీక్ సాహెబుగారు.

(1) కొత్త కార్యము.

మా. లెక్కియెంటు కల్లుల విలియమ్ నిల్దాక్, ఏ. ఎమ్. ఎస్. గారు కార్యకర్తల ప్రమాదమును జేసిరి.

(2) ప్రశ్నోత్తరములు.

కొన్ని ముఖ్యమైన ప్రశ్నోత్తరముల నిటు ముద్రించుచున్నాము.

రా. రా. బి. ఎస్. ఆర్. ఎమ్. అబ్దుల్ లెక్కిగారు

1 (ప్ర)-రాజశివయ్య నియమము ప్రభుత్వము వారిచే అంగీకరింపబడిన అకౌంటెంటుల పేర్లు, చిరుమానాల గూర్చి.

(ఉ)-1919 ఫిబ్రవరి, 18 తేదీ పోర్టునెంటు జార్జింగులో గజట్టు రెండవభాగమునందలి 862-68 పేజీలలో యీ పేర్లు, చిరుమానాలు ప్రకటితమైనవి.

1919 ఫిబ్రవరి 4 తేదీ వరకు యీ విషయమై 20 దరఖాస్తులు వచ్చినవి. సంఘము వారు 7 దరఖాస్తువాదుల నంగీకరించిరి. ఇక 4 దరఖాస్తు లిటీకల లభించినవి. వారిపేర్లు సంఘమువారి యెదుట నుంచబడును.

(2) ప్ర-సంగ్రామ మంతయు మొందించి గాన విశేషములకు బోధకుడు ప్యానుసాహెబ్ లిచ్చుంధులను రద్దుచేయు వలె నను విషయముగూర్చి.

(3)-1918 సంవత్సరము నవంబరు 19 తేదీని జరిగిన శాసనసభలో 188-వ ప్రశ్న కొనగవడియు త్రవ్వకు మండలము ప్యానుసాహెబ్ విధాన భావిస్థితినిగూర్చి భారత ప్రభుత్వమువారు యోచించుచున్నారు.

(4) ప్ర-భావికాలమున అధ్యక్షు నెన్నకొను అధికారముయే మ్యానిసిపాలిటీలకు కొనగవడునను విషయముగూర్చి.

(ఉ)-ప్రభుత్వమువారు భావిస్థితి నిర్ణయించు కాలము. ఈ రాష్ట్రములో నున్న 72 మ్యునిసిపాలిటీలలో 81-కి మాత్రమే యెన్ని కాధ్యక్షులు గలరు

(4) ప్ర-అధ్యక్షుల నెన్నకొను అధికారముగల పోలికా బోర్డులగూర్చి.

(ఉ)-ఈ విషయమై భావిస్థితియనున ప్రభుత్వము వారు చేయకాలకు. అధికారాధ్యక్షులు లున్న ప్రదేశములలో అధికారాధ్యక్షులను నియోజించు విషయమును, ప్రభుత్వ నియంత్రులకు అధికారాధ్యక్షు లున్నచోట్ల యెన్ని కాధ్యక్షుల కొనగవడు విషయమును ప్రభుత్వమువారి ఆలోచన క్రింద నున్నది.

(5) ప్ర-మదరాసు-రంగూరు ప్రదేశములయందలి ప్రతి వారము బోధ ప్రీయత్యక్తియను మగల స్థాపించు విషయమును గూర్చి.

(ఉ)-నాకా విషయముల గూర్చి ప్రభుత్వమువారి కధికారములేను. రంగూరు వారిపు మెయిలు సర్వీసు భావిస్థితిని గూర్చి యెమిలు తెలుపకాలకు.

(7) ప్ర-ప్రభుత్వమువారివద్ద నుండి గ్రాంటులను గ్రహించుచు హిందూ చుహుమ్మదీయ క్రైస్తవమత ప్రతిష్ఠాపకముల గూర్చి.

(ఉ)-ప్రశ్నోత్తరమై యెట్టి సమాచారమును ప్రభుత్వ వారికి తెలియదు.

(9) ప్ర-మదరాసు. అర్థి కొనుస్థితి, ఆహార పదార్థములు, కిరసనాయిలు కలెక్టరునుగూర్చి.

(ఉ)-ఇట్టి క్లిష్టముగూర్చి ప్రభుత్వము వారిచే చర్యలు గైకొందులో తెలుపుట కష్టము. కాని, యీ విషయము గురించి చర్యలుగల. ప్రభుత్వాభిప్రాయము తెలియజేయబడును.

(1) ప్ర-కిరసనాయిలు కలెక్టరునకు కారణములు, ప్రభుత్వమువారి విషయమున గ్రహించుచర్యలు గూర్చి.

(ఉ)-ఈ రాజధానికి కిరసనాయిలు దిగుమతిచేయుటకు తగిన స్థితి మధ్యలేక పోవుచున్నది యందులకు ప్రధానకారణము ఉన్నవారిలో నెను ఒక స్థితియనునది విప్పింబుకొనినది. ఎక్కువవారల సన్నె చేయుటకు తగిన యేర్పాటులేని నడత యీ నిలవలెగ నున్నది.

కిరసనాయిలు.

(62) ప్ర-సంస్కరణనిధానము గూర్చి నివిలు సర్వీసు కాఫివా భాత ప్రభుత్వమునకును, భారత రాజ్యాంగ మంత్రీకిని పంపిన మిమోరాండమును గూర్చి.

(ఉ)-కొరవనీయవత్సరము జి. ఓ. 115 నె. బయట చూపబడిన. ఇది ప్రతికాసంపాదకులకు చంపబడిన. అందు గానవచ్చిన కాగితముల బట్టి, యీ రాజధానియందలి ఇప్పుడు చర్యనీయముగానున్నది, నివిలుసర్వీసు ఉద్యోగులు పంపదలచుకొనిన "చిత్తు మిమోరాండము." దీనిని బట్టి ఆసలు మిమోరాండ మింకను తయారుకావలెనని తెలియచున్నది ఈ మిమోరాండము నివిలుసర్వీసు సంఘమువారిచే ప్రకటితము కావలెను. "మ్యా ఇండియా" పత్రిక ఈ సంఘముయొక్క అతి చురుకైనదే దానిని ప్రచురించినది. దానితో నున్న శిఖన ప్రచురింపబడిన. ఈ చిత్తు మిమోరాండము నివిలుసర్వీసు సంఘము వలనగాని, అందునున్న వలనగాని పంపబడలేదు. ప్రభుత్వోద్యోగులు తమ సేవాకాళావయ సంగీతాధ్యక్షులు ఒక సంఘమును నేర్పడకుండదని యెట్టి విబంధనములను లేవు.

ప్రభుత్వము వారికి మిమోరాండము పంపుటకు పిరువీశుకుటకు నుడయెట్టి నిషేధములేదు. నివిలుసర్వీసు కాఫివా ప్రతిష్ఠాకర్తలు ఒక్కొక్కరుగ ప్రభుత్వము వారికి అర్జీలనుపంపు కొనగవచ్చును.

(3) గానప్రతినిధిగల నంగీకరింపబడిన చట్టము.

చెన్నపురి నగరపాలక సంఘచట్టము గురించియు, మనా మ్యునిసిపాలిటీవాసులకు గురించియు సభవారికి వచ్చిన కాలులను గూర్చియు కాన్యూనర్యు నిజేడించెను.

(5) చెన్నపురి నగరపాలక సంఘచట్టము, 1918.

సభవారి సభరణల ప్రకారము చైవట్టమున అంగీకరించవలెనని మా. డి. బి. పి. రాజగోపాలాచార్యులు గారు ప్రసాదించిరి.

(6) తీర్మానములు.

మా. డి. బి. పరసినాయకు గారు.

1. కిరసనాయిలు, ధాన్యము మొదలగు ఆహార పదార్థముల కష్టములను గూర్చి ప్రజలకు కలుగుచున్న బాధలను తీర్చుటకు విచారింపబడు అధికారులు అధికారము కలసి యెన్ని సంఘము నేర్పరచవలెనని యీ సభవారు దొరతనము వారికి నూచించుచున్నారు.

ఈ తీర్మానము నుపసాదించుచు, ధాన్యపుష్కర హెచ్చయ్యెననియు ఆనేకు లిచ్చింది పనుల నున్నదనియు, ఇట్టి బాధకు తీర్పుట యెట్లో ఆని యందనున మోచింపవలెననియు; కర్షణముల తేకకావుట యందుకు ముఖ్యమయిన కారణ మనియు, ఇందుగల లూటీలు జరుగుచున్న ననియు, ఆహారపదార్థముల కలెక్టరుల కాఫివాను చేయుచున్న చర్యలకు తగిన శాస్త్రము దొరకుండు నున్నదని కొందరు మొరపెట్టుచున్నారనియు, ఈ కాఫివారిగల ధనము గల కర్షకులకు తప్ప సాధారణులకు శాస్త్రము దొరకుట కష్టమని నాడుగా నున్నదనియు, అందుగలనే ధరలు మరింత పెరుగుచు న్నుననియు నడిచిరి కిరసనాయిల దొరకుట కష్టముగ నున్నదనియు, కొన్నిచోట్ల కిరసనాయిలుకొరకు పెట్టులాటలు కూడ జరుగుచున్నదనియు, కాబట్టి పీటినిగూర్చి నివారణచేయుటకు ఒక సంఘము నేర్పరచవలెననియు నడిచిరి.

ఆ. నూర్జునారాయణరావుగారు

తీర్మానమును ఆనువదించుచు, నిరోధములను ప్రోత్సహింపదుడల బాధలుపోవుననియు, ఒక జిల్లానుండి ఒక జిల్లాకు

సరికురాకుండదని చేయబడిననిరోధములగల కొందరుద్యోగులకులంపములిచ్చుట మొదలగునవి జరుగుచున్నవిగా, అందు కల కే. కే. మే. ధరలెప్పుడు ముప్పవయి, కాకినాడలో బియ్యము రూ. 7 కేసులిచ్చుచున్న సమయమున వికాఖపట్టణంలో కిక్కిరేల్లి ముచ్చున్నారనియు, ఇందుకు కారణము యీ నిరోధములేననియు, ఇట్లు కొంతకాలమున్నచో లూటీలు హెచ్చగు ననియు నడిచిరి.

మా. రామయ్యగారు.

భోజనసామగ్రిల అధికభోజనము రాజధానిలో కలిగిన సంతోషమును తగ్గించుటకు ధనసహాయమును జేయవలెననియు; అందునట్టియు, అధికధరలు గలిగియున్నట్టియు స్థలములలో, దుకాణములను పెట్టుట మొదలగు పనులగల, పదార్థములను సప్లైచేయుటకు గాను, ప్రతిజిల్లాలో ఒకరుగాని, లేక

ఇద్దరుగాని సభ్యులను ఎన్ని ఒక ప్రధానసంఘమును నియోగించవలెననియు యీ సభవారు దొరతనమువారికి నూచించుచున్నారు.

ఈ తీర్మానమును పీటకుడ యీ సభయందుంచేయు పసాదించిరి. వారికారమాదారి దొరతనమువారే యధీనమును కొని, సంఘముల నేర్పరచియెడల యే పడేమున కెంతవరకు పంపబడుచునో యోచించి ప్రజలకు బాధలేకుండ చేయవచ్చుననియు; రైలుమార్గమును వారును దొరతనమువారి యధీనము క్రింద నున్నయెడల దిగుమతి సౌకర్యము లందుననియు చెప్పిరి.

మా. కె. కటపతి రాజుగారు.

ఈ రాజధానిలోని బ్రిటిషు ప్రదేశములో భోజనపదార్థములను బంపుటకుల అంగీకరింపదల సౌకర్యమునై నిరోధమును తొలగింపవలెనని నీనిగో సుప్రెమ్ డైరెక్టరుకు తెలియజేయవలెనని యీ సభవారు దొరతనమువారికి నూచించుచున్నారు.

పీటకుడ యీ తీర్మానము నిచ్చుట మొదపాదించిరి. అంగీకరింపదలనిరోధము లందుకుటల్ల కొన్ని జిల్లాలో సరకు విలువగా నుంట్టుననియు, కొంతకాల మయిపోవుటకు అశుభకు యిదిగ రాష్ట్రముగా కలుచుతి యయిపోవుచున్నదనియు, అందుగల జిల్లా నే కొన్ని జిల్లా లలో ధాన్యము దొరకక ప్రజలు బాధపడుచున్నారనియు, నిరోధములకు తీసివేసియెడల ప్రముఖ తగ్గు ననియు, నిరోధముల కలంప గొండి తనము కృద్ధియగుచున్నదనియు అందువల్ల నే ధరలు కొంత హెచ్చగుచున్నవనియు, ఇర్షకులకు లైసెన్సువత్సలము మాసివేసి కొరవ వారి కందరకును అధికార మిచ్చినయెడల ధరలు కిద్దసనియు, వెనుక సర్ అల్వాడను కాన్యూనరు వికాఖ. ట్టుం వచ్చి సభ్యులు యీ విషయమై విన్నవించగా యిందుకగూర్చి ఆమె కూలముగ యోచించుచునది వారు నెంచుచిరనియు, కాబట్టి దొరతనమువారు దీనినిగురించి యోచించవలె ననియు నడిచిరి.

మా. నెంజలకు, ఓ. మధులతైలములను యూరపుతేకములకు బంపుటకు ప్రస్తుతము లై సెన్సు లాసంగబడును. విరరములు కష్టమునై తగ్గులకు ప్రాసిన తెలియగలను.

కావలెను.

"గుంటూరు గవర్న మెంటు హాస్పిటలుకు కావలసిన డ్రైలుగలై రాష్ట్రపురము 1919 మార్చి 18 తేదీ ఉదయం 10 గంటలవరకు టెండర్లు కాఖు చేసికొనుటకు. టెండరు యాల్పుపెద్యాలు రైరాం గవర్న మెంటు హాస్పిటలులో దొరుకు" (1518)

T. Ekambarum Pillay, L. M. S. District Medical & Sanitary Officer, Guntur.

అమృతాంజనము

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0

అన్ని నోళ్లకు వివ్యాచుతము

పనమూలికలచే హిందూ దేశమును

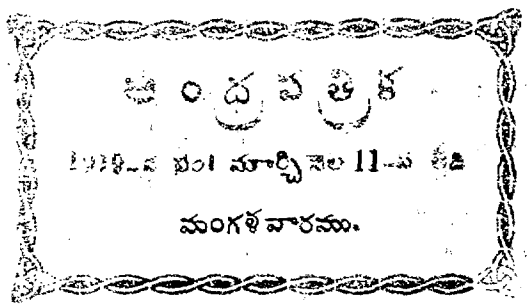
తయారుచేయబడు మంచినందు

సువాసనగలిగియుండును.

నిజేశ కలలో కూడ దీనిని వాడుచున్నాయి

ప్రతిముందు నుండదగినది.

అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు.

నిజము వెల్లడియ్యవది !

సివిలు సర్వీసు వారందరినీ చిత్తు విజ్ఞాపనను, న్యాయాధికారిక మొదలు బయలు పరచెను. అంతవరకును, సంస్కరణ విధానము నకు, సివిలు సర్వీసు వారు చేయూత నొసగుదురని యే, దలంపబడుచుండెను. సంస్కరణ సాఫల్య మంతయు, సివిలు సర్వీసు వారి హస్తములం దుంచబడుటచే, వారి కి సంస్కరణములయొడ నట్టి యాజ్ఞాపకములుండవని విశ్వసించబడెను. కాని, సివిలు సర్వీసు వారి చిత్తు విజ్ఞాపనము, జేతమునం దంతటను దగ్గరిమగొలిపెను. ఇందుకు దోడుగ, సివిలు సర్వీసు వారికిని, యూరపియను వర్తకుల కును, సంస్కరణ ప్రవేశానంతరము గూడ అధికార ప్రతిష్ఠల కెట్టి లోపముండదని రాజప్రతినిధిగారి భయమునగుటచే, ప్రజలలో మరింత యాందోళనము ప్రబలెను. మండలాధికారుల శ్రేష్ఠతను పొగడుచు, సంస్కరణములు సఫలమగుటకు వారి సహాయ మర్హతను సమర్థముగా నిరూపించుటకు సివిలు సర్వీసు వారి యాజమాన్యముననే, సంస్కరణములు పెరుగ వలసినచో, ప్రజల యాశలన్నియు యదీయాశలుగాకమానవు. రాజప్రతినిధి మాంటాగూగార్ల పలుకుబట్టి, న్యాయాధికారిక ప్రచురించిన విజ్ఞాపనము నిజమైయుండునని యూహించితిమి. సివిలు సర్వీసు వారి తపనను దీనినిగూర్చి మారాడ కుండుటచే, న్యాయాధికారిక రూఢియగు వర్తమాన మేలెంచెనని నమ్మితిమి. కాని, యీ సమాచార మాధారరహితమనియు, రహస్యముగ జరిగిన సభావృత్తాంతము న్యాయాధికారికముగా దెలియుట సాధ్యము కాదనియు, సివిలు సర్వీసు వారి నెలులయినను అవమానపరచుట కి ప్రతికర్షక మృహాపవాదమును సృష్టించియుండవలయుననియు, దలచినవారు లేకపోలేదు. రూఢియగు వర్తమానము జేతమునకు దెలియకుండుటచే, నేటి మద్రాసు శాసనసభాసభలో గౌరవనీయులగు రావుబహదూరు గౌ. టి. రంగాచార్యులు, పి. శివరావుగార్ల విషయమై నిజము వెల్లడపరచవలయునని, ప్రశ్నల నడిగిరి.

ప్రజాప్రతినిధు లీ విషయమై ప్రశ్నల నంపి యుండుటచే ప్రభుత్వమువారు సివిలు సర్వీసు సంఘము వారిని క్రింది ప్రశ్నలకు సమాధాన మొసగవని మార్చి 1-వ తేదీన గోరిరి.

(1) జనవరి 11-వ తేదీ న్యాయాధికారిక ప్రతికర్షక ప్రచురించబడిన పత్రములు సంపూర్ణమును, సరియైనవియనవా?

(2) ఈ పత్రములు సివిలు సర్వీసు సంఘము వారిచే ప్రచురించబడి, వెల్లడి చేయబడినవా? అటుల కానియెడల, వారాప్రతికర్షకలలో నవి ఎటుల ప్రచురించబడెను?

(3) విజ్ఞాపనగ సంపదలచిన చిత్తు విజ్ఞాపనమా తీయవలె, సివిలు సర్వీసు సంఘము వారిచే గాని, అందలి సభ్యుల వారిచే నైనగాని ఇండియా ప్రభుత్వము వారికి గాని ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగారికి గాని, పంపబడెనా?

ఈ ప్రశ్నలు మిగుల యుక్తియుక్తముగ కూర్చబడినవి. వేరెటుల జరుగును? ప్రభుత్వమునందు బాధ్యతల యుద్ధోగము లను నిర్వహించుచున్న వారే, సివిలు సంఘమునందును ప్రాముఖ్యముగ పాల్గొను చున్నారు. గౌరవనీయులగు బిల్లీ, కౌచుమర్, నాన్, గ్రహాము, మెలోనీ, పి. యల్. మూరుగార్ల ప్రాముఖ్యసభ్యులుగ నుండినపుడు, సివిలు సంఘమువారి కంపెడి ప్రశ్నలుగాని, అందుకు వారిచ్చే జవాబులుగాని ఎటులుండవలెనో యూహించి కొనవచ్చును. జవాబుల నూహించి ప్రశ్నలనుగ బడెనా యను సంది యము కలుగుచున్నది.

వీడి వాల్సులున్నను, న్యాయాధికారిక ప్రతికర్షక ప్రచురించిన చిత్తు విజ్ఞాపనము నిజమయినదని మారాట్రము, సివిలు సర్వీసు సంఘమువారి యంగీకరించుటచే, సందియము వివరియగుచున్నది. మార్చి 1 తేదీన, ప్రభుత్వమువారికి సివిలు సర్వీసు సంఘమువారిట్లు ప్రత్యుత్తర మొసగిరి:

(1) న్యాయాధికారిక జనవరి 11 తేదీన ప్రచురించబడిన పత్రములు సంపూర్ణముగ లేవు. వాటిలో, చిత్తు విజ్ఞాపనమునంపును, కార్యదర్శి లొకరంపిన లేఖ ప్రచురించబడలేదు. ఆ లేఖ చాల ముఖ్యమయినది. దానినిబట్టి న్యాయాధికారిక ప్రచురించబడిన పత్రము సభ్యుల విమర్శన నిమిత్త ముండుటచే చిత్తు విజ్ఞాపనమే యని గవర్నరుగారు నవంబరు 29 వ తేదీన జరిగిన సభావృత్తాంతము సరియైనదే, చిత్తు విజ్ఞాపనము గూడ సరియైనదే, కాని, న్యాయాధికారిక జాబబడిన శీర్షికలు మారాట్రము విజ్ఞాపనలో లేవు.

(2) న్యాయాధికారిక ప్రచురించబడిన పత్రములు, సివిలు సర్వీసు సంఘము వారిచే ప్రచురించబడి, వెల్లడించబడలేదు. అవి రహస్య విషయములు. వాటిలో నుండుటచే లేఖగూడ రహస్యమనియే సూచించబడినది. ఈ కారితము తెలుల బహిరంగ మయ్యెనో, సంఘమువారి తెలుగురు.

(3) చిత్తు విజ్ఞాపన మారాట్రము, సంఘము వారిచే గాని, సభ్యులవారిచే గాని, అధికారుల వారికిని పంపబడలేదు.

వైజవాలులతో బాటు, కార్యదర్శి వంపిన లేఖగూడ ప్రచురించబడినది. సివిలు సర్వీసు విజ్ఞాపన మొక యుపసంఘమువారిచే తయారు చేయబడినది. ఈ యుపసంఘమునందు, బిల్లీ, నాన్, పుష్క, ఇన్నిసు, మాయర్, మెకీ, హెన్డెరువిన్, వాట్ సన్, గాలిన్, పేట్ గార్లు సభ్యులుగ నియమించబడిరి. ఉపసంఘమువారు తయారు చేసిన విజ్ఞాపనము నవంబరు 29 తేదీ సభలో సామాన్యముగ సంగీకరించబడెను. ప్రభుత్వమువారి యనుమతి లొంగి, సివిలు సర్వీసు వారందరును సంయుక్త విజ్ఞాపనంపుటకీ సభలో నిశ్చయించబడెను. చిత్తు విజ్ఞాపన సివిలు సర్వీసు యుద్ధోగలెల్లర విమర్శన నిమిత్త ముండుటచే, అటులబుచ్చుటలో, కార్యదర్శి ప్రతి యుద్ధోగిని నీ క్రింది ప్రశ్నలకు సమాధాన మొసగ గోరెను.

(1) మీ రి సంఘమున సభ్యులుగ జేర సంగీకరించెదరా?

(2) సంఘము వారందరుకలసి సంయుక్త విజ్ఞాపనము నంపుటకు మీ రంగీకరించెదరా?

(3) ఇందుతో బంపిన విజ్ఞాపనను మీరు సామాన్యముగ సంగీకరించెదరా? ఈ విధముగ ప్రభుత్వము వారి కొక విన్నప ముండునా?

వైమూడు ప్రశ్నలకును, సివిలు సర్వీసు యుద్ధోగలు తమ యభిప్రాయములను వ్రాతమూలకముగ

నంపుట సాకార్యదాయకముగ నుండునని, కార్యదర్శి దెలిపెను. ఈ వివరములబట్టి, సివిలు సర్వీసు సభ్యులెట్టి యభిప్రాయ మొసగిరో, చిత్తు విజ్ఞాపన యందెవ్వయినను మార్పులు గావించబడెనో లేదో, తెలియకున్నది. ప్రభుత్వమువారి సమాచారము గూడ ప్రచురించిన లాభకరముగ నుండెడిది. ప్రజాప్రతినిధు లీ విషయమై అనుబంధ ప్రశ్నల నడిగెద రని నమ్మెదము. గౌ. శివరావుగారి ప్రశ్నకు జవాబిచ్చుచు ప్రభుత్వసభ్యులు సంఘముల నేర్పరుపవచ్చు ననియు, విజ్ఞాపనల గూర్చి అందరు గలసి సంప్రతింపవచ్చుననియు,

కాని ప్రతివాడును తమతమ విజ్ఞాపనలను ప్రత్యేకముగ నంపవలెననియు, ప్రభుత్వమువారు దెలిపిరి. చిత్తు విజ్ఞాపన బట్టి సామాన్య విజ్ఞాపనమే సూచితమగుచున్నది. తుద కెట్టి విజ్ఞాపన ముండునది? పీటిమనుమారముల సివిజ్ఞాపన మతిక్రమించినదా లేదా? ఈ ప్రశ్నలకు సమాధానము దెలియకున్నను, సివిలు సర్వీసు వారి తిరుగుబాటు విషయము నిజమని, వారి నోటినుండియే వివరమిచ్చును. ముప్పదికోట్ల భారతీయుల హక్కులకు భంగము కలిగించినచి నభివృద్ధి కార్యక్రమము రహస్యమని ఎంచుట, హాస్యాస్పదము. కుట్రతో గూడిన యిట్టి పత్రములు వెల్లడియగుట జేతము కరమనుటకు సందియము లేదు. సివిలు సర్వీసు వారు, సంస్కరణ విధానమునకు ప్రతికూలముగ నాందోళనము జేయకుండ నాటంకపరుచుటకై ప్రభుత్వమువారు తగిన చర్య దీసికొనవలయునని, గౌరవనీయులగు శివరావుగారు తీర్మానము గూడ నంపిరి. కాని, అట్టి చర్య దీసికొనబడ దనుట నిశ్చయమే. సివిలు సర్వీసు వారు, ప్రజలకు స్వవరీపాలనా శిక్షణగలపుటకు సాయపడెదరనుట, మిష్యయని యందుమూలముగ తేలుచున్నది. మాంటాగూగారు వీరిపైన నాధారపడియుండుట, మారదృష్టి విరహిత మని తేలుతెల్ల మగుచున్నది.

చిత్తు విజ్ఞాపన యందు, సంస్కరణముల వల్ల సివిలు సర్వీసు వారికి గల విముఖత స్పష్టపరచబడెను. సంస్కరణములు సఫలమగునని, సివిలు సర్వీసు వారి ప్రతిభ దగ్గురనియు, ఉన్నతపదవులు వారలకు చేకూరవనియు, యూవత్వమునకు జేతన వృద్ధి సరియగు పరిహారము గాజాలదనియు, ప్రజాప్రతినిధులతో వారికమును కలసి బనిచేయుట దుర్లభ మగుననియు, వారికి వితము సారవిహీన మగుననియు, అంగ జేతముల కష్టములకు మితి యుండదనియు, విజ్ఞాపనమున సూచించబడెను. సివిలు సర్వీసు వారి యభిప్రాయములనే, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము లనుసరించుట దెలియుచున్నది. అందుచే, ప్రజలకు సంపూర్ణ రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము లభించనిది, ప్రజాప్రతినిధులకును సివిలు సర్వీసు వారలకును నిరంతర సంఘర్షణము గలుగక మానదు. ప్రభుత్వ విభాగవద్దతి, సక్రమాభివృద్ధికి దోహద మొసగవలెను. అందుచే, జేతముము గోరువారెల్లరును, కాంగ్రెసు సభా తీర్మానములు సఫలమగుటకై కృషి నలుపుట ధర్మము. లేనిచో, తమ పలుకుబడి తగ్గునని వగచెడి సివిలు సర్వీసు యుద్ధోగలకును, ఖరిపాలనా బాధ్యత వహించ నాతురమునా వెడి ప్రజాప్రముఖులకును వైషమ్యములు ప్రబలమై, ఖరిపాలనము స్తంభింపవచ్చును. అట్టిస్థితి బెరుగునని, అభివృద్ధి వెనుకంజ వైచుటయే గాక, నూతనమంత్రుల సాసముభరింప యోగ్యముగానిదగు న్యాయము.

అహారవదార్థముల ఎగుమతి:

ప్రభుత్వముల వివాదము

చెన్న రాజధానినుండి అహారవదార్థముల ఎగుమతి తేయకూడదను నిషేధ మిదివరకు ప్రబలి యుండెను. ఇప్పుడా నిషేధము దొలగింపబడినది. ఎవరి నిషేధము తొలగుటకు కారకులో యని సంది యము గలుగుచుండెను. కాని, ప్రభుత్వ ప్రకటనము గనినచో, ఆ సందియము తీరగలదు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారే, యిందులకు తరవాదులని తేట తానుచున్నది. దీల్చిలో, రాష్ట్రాధికారులు సమా వేశము శ్రీ డి వివరము చర్చించబడెనట. ఆ పథలో మద్రాసు ప్రభుత్వమునకు ప్రాతినిధ్యము లేకుండెను. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు తమ ప్రతి నిధుల వాసభ తేబంపలేదో తెలియదు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారియై తరువు ప్రకారము, గోధుమలు, బియ్యము, కాయధాన్యము దప్ప మిగిలిన అహార వదార్థములన్నియు ఎగుమతి తేయబడవచ్చును. కాని సివిల్ సప్లయల డైరెక్టరుగారి సర్టిఫికేట్లను పొందుట మాత్ర మవసర మని చెబుటబడినది. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు, తమ రాష్ట్రములలో నొకభాగమునుండి వేరొకభాగమునకు వెడలెడి ఎగుమతి దిగుమతుల నిర్ణయించవచ్చును. ఈ విష యమై గూడ అహారవదార్థముల కమిషనరుగారు జోక్యము కలుగజేసికొ, తన యిచ్చవచ్చిన యుత్తరువుల గా వింపవచ్చును. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారి యుత్తరువును జూచి భీతి జెంది, ఇండియా ప్రభుత్వమువారి చర్యకు తాము బాధ్యులముగ నుండజాలమని, తెలియ పరచిరి. కాని, ఇండియా గవర్నమెంటువారు యీ వాక్యములకు గినిసి, యిటుల ప్రత్యుత్తర మొసగిరి:

"ఇండియా ప్రభుత్వమువారు, విషయము లను బాగుగ పరిశీలించి, నిర్ణయము గావించిరి. దేశాభ్యుదయమున కీ నిర్ణయ మవసరము. స్థానిక లాభములకు కొంతనష్టము గలుగుననుట నిశ్చ యమి యయినను, అంతమాత్రముచే స్థానిక ప్రభుత్వములు తమ బాధ్యతను దొలగించుకొను టకు వీలుండదు. స్థానిక ప్రభుత్వములు, ఎట్టిఫలిత ములు గలుగునో, ఇండియా ప్రభుత్వమువారి కెటుకవరుపవచ్చును. అంతయగాని, తామందుకు బాధ్యులు గ నుండజాలమని చెలిపినంతమాత్ర ముచే, వారిబాధ్యత వదలిపోదు. ఆ బాధ్యత యంతయు, స్థానిక ప్రభుత్వముపైననే యుండును."

మద్రాసు ప్రభుత్వమునకును, ఇండియా ప్రభు త్వమునకు జరిగెడి వాగ్వివాద మతివిచ్చితముగ నున్నది. కాని, ఉభయ ప్రభుత్వములును తమ పట్టు దలచు విడచి, కఠవుచే బాధనొందుచున్న క్రజల యవసరములను గుర్తించి, వాటిని దీర్చుట ముఖ్య ధర్మము.

ట్రాంప్ వనివారల సమ్మెకట్టు

అనుకోని నటులనే, ట్రాంప్ వనివారలు నేటిదినము వని మానివైచిరి. నేటియదయము నుండియూ ట్రాంబస్సు నడచుట లేదు. ఇట్టిసమ్మె జరుగునని, పత్రికలు కంపెనీవారిలను వారించు చునే యుండెను. సింపుసనుగాక, ట్రాంప్ వని వారలు తమ కష్టముల చెబుచును, నొకవిజ్ఞాన నను జనవరలో సంపియుండిరి. ఇంతవరకును ప్రత్యుత్తరము రాలేదు. గత శుక్రవారము ఆంగ్ల దేశములో నున్న కంపెనీ డైరెక్టరులకు వీరొక తంత్రివార్త సంపియుండిరి. కనివారమునాడు, తమ కోర్కెలను 24 గంటలలో నెలవేర్వలయు నని కంపెనీ ఏజెంటున కొక లేఖను సంపియుండిరి.

కాని, దానిని ఎట్టి సమాధానము చేరవందున, నిన్నటిరాత్రి పండ్లండుగంటలకు వనివారల సభ జరిగి, వారందరును పనిమానివేయుటకు నిశ్చ యించిరి. నేటి యుదయము మైలాపూరులో గొప్ప యుత్సవము జరుగుచున్నది. దానికి ప్రత్యేకపు బండ్లు నడుపబడుట యాచారము. ట్రాములు నిలుచుటచే, చెన్న పురివంటి పెద్ద పట్టణమున, క్రజలు పడెడి శ్రమల నూహించుట నులభ సాధ్యము. కండక్టరులును, మోటారు పనివాం డ్రును, యిదివర కొకమారు సమ్మెకట్టిరి. అప్పుడు తమ కోర్కెలను యజమానులకు చెలిపియుండిరి. వారు కోరిన ప్రకారము జీతము కొంతవడి వృద్ధి తేయబడినను, సంవత్సరమున కొక నెల (వీవిలేజి నెలపు) నొసగుట గూర్చియు, గ్రాట్టును టి నిచ్చుట గూర్చియు, యజమాను లెట్టి సౌకర్య ముల గా వింపలేదు. మిగిలిన వనివారల జీతములు కండక్టరులతోబాటు వృద్ధి గావించ బడలేదు. వనివారల సమ్మె ఎంతకాలము కొన సాగునో తెలియదు. ఇందుచే, సామాన్యక్రజలు పడెడి శ్రమ విపరీతము. సందర్భముల నన్ని టిని యోచించి, యజమానులు వనివారల కోర్కెలను వెంటనే సఫలపరుప గోరుచున్నాము.

సింహా ప్రభువుగారు: ప్రభువులసభ

ప్రభువుల సభలో సింహా ప్రభువుగారు తమ క్రథమోవన్యాసము నొసగిరి. విలింగుటను, క్రా క్రభువుగార్ల యభినందనములకు బాత్రు లయిరి. సిడెహాము ప్రభువుగారి ప్రశ్నకు జవా బిచ్చుచు, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల యభిప్రాయ ములును, సంస్కరణసంఘ నివేదికలును, మార్చి నెలలో పార్లమెంటునం దుంచబడు నని, సింహాగారు చెలిపిరి. ఇండస్ట్రియలు కమిషను నూచనల గూర్చి చర్చించుటకు త్వరతో తగిన యవకాశ మొసగ బడునని గూడ, సింహాగారు చెలిపిరి. సిడెహాం ప్రభువులకు తగిన ప్రత్యుత్తర ముల నొసగుచు, సింహా గారు తన బుద్ధివైశద్య మును సామర్థ్యాతిశయమును పార్లమెంటుసభలో జాపగల రనుట కెంతమాత్రమును సందియ ముండదు.

మద్రాసు శాసననిర్మాణసభ: ఎన్నికలు

సామాన్యశాసన నిర్మాణసభలో నెన్నికలు సంవత్సరమువరకును నిలిపివేయబడినటుల మా చనవరకులకు చెలిపియే యున్నది. రాష్ట్రీయ ప్రభు త్వములవారు గూడ నిట్టి మార్గమునే యనుసరిం చెద రని, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు యాహించిరి. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు చాలవర కీ మార్గము ననుసరించెను. కాని, మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు మాత్రము వేరుమార్గము దొక్కెద రనియు, మద్రాసు శాసననిర్మాణసభ్యుల ఎన్నికలు జూన్ నెలకు పేమ్మట జరుగు ననియు, నిన్నటి మొయలు కృతక దెబ్బ పుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు నేటి సభలో నివిషయమును యాధిపరిచి. సామాన్య ప్రభుత్వమునకును, స్థానిక ప్రభుత్వమునకును, వరస్స నుకూలత దూరముగచున్నటుల విదిత మగుచున్నది.

తెన్ని సుపందెములు

మదరాసు క్రికెట్ క్లబ్బు పక్షమున జరిగిన తెన్ని సు పందెములలో సింగిల్సనందు యా. నారాయణమూర్తిగారు వి గెల్ జోన్సు గారి నోడించి, బహుమతి కడ్డులయిరని చెబుటకు సంతసించుచున్నారము. నేటిదినము జరిగెడి డబు ల్సులో గూడ, నారాయణమూర్తి లక్ష్యురారపు

జాతీయ విద్యావాసరము.

జి. ఎన్. ఆరండేలుగారు

మొట్టమొదటగా:—ఏప్రిల్ 6-క తేదీ ఆది వారము శ్రీతిగామమునందున నుకవివయకములకు యుత్స వములను జరుపవలెను. జాతీయ విద్యాసహాయార్థము తనాల యములనుండియు, నుసీయలనుండియు, క్రైస్తవుల చర్చిలనుండి యు ధనము నభివసించవలెను. ఇంగులకు కలయు పెట్టెలను యుత్సవములతోగూడ తీసికొని పోవలెను. ఆనాటి సా జం కా లము న నొక గొప్ప శ్రీ జా సమావేశమును జరుపవలయును. ఏప్రిల్ 7 తేదీ సోమవారమున దీసంఘము యొక్క కైద్య, ఆధ్యాత్మిక సహాయార్థము ధనమును ప్రోగు చేయవలెను. బాలర కేరారోగ్యమునగూర్చి ఆయా ప్రతే కములందలి కుప్రసిద్ధవైద్యులచే నుపన్యాసములుగావింపవలెను. ఏప్రిల్ 8 తేదీ మా శబ్దలాంతకులను గూడ జూత క రెను. ఏప్రిల్ 9 తేదీని స్త్రీవిద్య కై ప్రత్యేకం ప వలెను. స్త్రీలమీదనే తేకాభివృద్ధి ఆధారపడి యున్నది. ఆయాప్రతేకములందలి స్త్రీల యాదినమున జరుగు యేర్పాటుల సెనరింప వలెను. దీరుకొన్ని ప్రదర్శనములను గావించి, బాలికల విద్యకై ధనమును సేకరింపవలెను. ఏప్రిల్ 9 తేదీ బుధవారమున ఆయాప్రతేకములందలి వర్తకుల యాజ మాన్యమును వసీంపవలెను. ఈదినమున వాణిజ్య, పారిశ్రామికాభివృద్ధికి ధనమును గడింప వలెను. ఏప్రిల్ 10 తేదీ గురువారమునాడు పట్టణయందలి విద్యాభివృద్ధికై చంబాలను పోగుచేయవలెను. ఏప్రిల్ 11 తేదీ శుక్రవారమునాడు విద్యాభివృద్ధికై యెల్లరును పాటుపడవలెను. ఏప్రిల్ 12 తేదీ కనివారమునాడు మాజివలంతరపు సహాయమున జీవజంతుల యందు ద యు న్ను గు ని వ య ము ల గూర్చి యువన్యాసముల గావించవలెను. ఏప్రిల్ 18 తేదీ ఆదివారము జాతీయవిద్యావసరము. ఈ దినమున భారతకాలైక్రమత్వము ప్రస్తుటము గావలెను. ఈదినమున జాతీయోద్యమన్యాధక మునకై చందాలను ప్రోగుచేయవలెను

ఏప్రతేకముండైనను బాధ్యులకు కుప్రసిద్ధపాతుల కాక్యక సంఘ మున్న యెడల ఆచ్చట నొక జాతీయవిద్యాప్రతిష్ఠావన మును స్థాపించుటకు చందాల గా 100 కి 90 కంటకు యొగ బడును. మన ప్రయత్నములకు తగినకాలము లేదు. కావున యెల్లరును తమ కక్రీకంచనకే యీ యుద్యమవిజయమునకై తోడ్పడెదమగాక!

స్థానిక వార్తలు

పరిశ్రమల శాఖాధ్యక్షుడు:—సి. ఎ. ఇను జి. యన్ గారికి బతులు, ఆర్. డబ్ల్యు. జేనిగుగా రీడవరికి నియమింప బడినటుల తెలియుచున్నది.

రవీంద్రుని ఉపన్యాసములు:—గురు శుక్ర కృ వారములలో జరుగు రవీంద్రసాధ తామరగారి యువన్యాస ముల యానమాన్యమునాకు లేదు. వానినివశపువారల వారుము లుచుంగళవారముసాయుకాలపు పత్రికలలో ప్రకటింపగును.

మదరాసులో మరణములు:—8-క మార్చిలో అంతమయ్యెడివారము: మదరాసులో 1000-కి 54, 3 కంటకు మరణములు సంభవించినవి. కలరా 11 గురికిసోక, 7 గురు మ రణించిరి. మహాది రిం నుండి సోకినది: 17 గురు మరణించిరి. జ్వరములవలన 44 గురు మరణించిరి.

మదరాసురొలటు బిల్లుల తిరమాన సంఘ కార్యద్య మా కట్టువారియమన్నాడు:—సత్యాగ్రహక్రతచతులంః: ముటకు మదరాసులోని యికిరభాగములనుండి ఆ నేతలు మాత్రవాయు మన్నాడు. ఆందులో బి. మెగలూచార్యులు, బి. ఎ. బి. ఎల్, శాగపట్నం కె. ఎన్. రాధాకృష్ణయ్యరు, కళిబ శాగపట్నం డి. ఏ. రామచంద్రశ్రేష్ఠి కింకాపూరు, ఎన్. ఎన్. భారతి, కళిబ, తూర్పుకడి, కె. ఎన్. రాధాకృష్ణయ్యరుసరి, శాగ పట్నం, కె. సదాశివయ్యరు కళిబ, మంగుళూరు, బార్నికో నెల్లు, బొంబాయి, మధుర ఎన్. బి. మార్తె, అహోని మన్న గువారు

గాల్లే విజయము గాంచెద రని విశ్వసించబడు చున్నది. సాశ్వాత్యదేశపు వ్యాయామముకు తెన్ని సులో రాజధానిపట్టణమందు ఆంధ్రులొకరు తమ యుత్సృష్టత గనుబటచుట సమ్మోదావహము.

ఇదివరకే చాలా కాలయాపన పైసది. వెంటనే పని వ్యా
ంభము కావలెను. మరల సాక్షాత్కరమువరకు నుపేక్షింపనూ
దగి లెక్కలను వివరించును మా॥ మాట వ్యాగారు నుడివరి.

మా! మామయ్యగారు,

నేను పాశ్చాత్య సామాన్యమతమునందు ఈశ్వరమును నిరాకరించుచున్నాను అనంగతముగ నుండకపోయితిని. నాకు మామయ్యగారు చాలాభాగము రాష్ట్రము వారసములవలన జరుపబడకపోయితిని. వారిలో కొన్నిటినిగూర్చి కొంతవనియెడల వారసమువానినియే ప్రారంభించి, వారసమువానియగు నున్నాను. నేనామెలనుచేసికొని కృత్యమునందు కలుగదు కాన తీర్మానము నుపసంహరించి గోరెదనని మా! మామయ్యగారు నడిచిరి. పిమ్మట కర్మగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. తీర్మానము గిపోయింది.

రవివరము - వ్యవసాయశాఖలు.

మా! మామయ్యగారు,

ఈ కాలము గూర్చి అధికవ్యతయము మా! మామయ్యగారు గుర్తుపడింది. కాటకమును గూర్చి చాల ప్రశ్నలకు బడింది. ఫి. ఫేరీలో పనిచేయుచున్న కలెక్టరును చూచి సమాధానములభించుచు, ప్రజలత్రాణి చాల మెచ్చించుచు వెంకటేశ్వరములలో ప్రజలకు చేయబడిన ప్రశ్నలకు సమాధానములు ఇచ్చి చూచిన ఈ కలెక్టరు నుండి కృత్యము కలుగవలయునని నాకు బదులు. ఈ కాలము కృత్యము 21, 894 చేయబడినది. కిష్టలము జరగాలకు మినహాలకు అధికముల మేరకు పనిచేసినది. పంటలు విస్తారముగ పోయినవి. వెంకటేశ్వరములములందు విత్తును మోయుచుండి ప్రభుత్వమువారి సహాయము నుపేక్షించుటలేదు. అట్లుచేసినవారి సంఖ్య చాలకొద్దిగానున్నది. కృతసాహసవిద్యకరమైన ధనము లభించుచున్నది. 80లకు లెక్కబడినది. అది విద్యార్థులకు కావలసిన కేంద్రములందుగా నుండిరి. కృతసాహసము వారు యుద్ధసమయముగూడ కలిగియున్నది. జరుపుచున్న యుద్ధము, వారు విధానములను సిద్ధపరచి నుండిరి. ఇండియా మంత్రి అనునాతినినెట్లు నీ వాని నుపాదించెదరు ప్రస్తుతము కలిగియున్న యుద్ధమునకునుకంటెటికిని 80 40 మంది కంటే మెచ్చుకలరు. ఈసంఖ్యచాలము. విధానముమోడిన పనిచేసి పిమ్మట సమకాలములకుగలదని అనియచున్నాను. వెంకటేశ్వరముల గురించి కొంతయున్నాము. కామ్యుగారును ఉపనియిచేసిరి. దీనిని గూర్చి కలిగియున్నది కర్మలో కొకసంఖ్య మేరకుపనిచేసినది. అదేమిట విషయములను తెలుపుటకు కలిగియున్నామున విన్నాము చేయబడును.

నల్లకువర్తన.

చాలమంది యుద్ధములు యుద్ధకార్యములందు నియోగింపబడినవారు చాలమంది. వెంకటేశ్వరముల కొన్ని వేల చేర్చబడినది. చిన్నవలలు కొన్ని నూతనములను బడలున్నవి. కలిగియున్నది నీటికొత్తిని వాడుటను గూర్చి పరిశోధించుటకు భాగ్యగారును మరయుకరును నియమింపబడిరి. కాను నెల గాడికి ప్రాథమికవిషయములు తెలియగలవు. కదాదిగా అతి కృత్తి మోపుగలదు. పరిశ్రమలకు నీటికొత్తి చాల సహాయకరమునని మామయ్యగారు నడిచిరి.

మా! మామయ్యగారు

కృతసాహస విద్యార్థివృద్ధికి 50 లక్షల నియోగింపబడిన మామయ్యగారు గుర్తుపడింది. ఈ విషయమును గూర్చి నే సభకు నుడువ పనిలేదు. వారసమువానినినెట్లు నీ విషయమున చాల కృత్తిచేసింది. ఇది చాల అసహనమును కలుగుచున్నది నడిచిరి.

మా! మామయ్యగారు

ఇది కేవలము రాష్ట్ర సమస్య. ఇండియా వారసము వారు ప్రాంతానుమతము కలిగించుట కంటే సేమియు చేయవలసింది మామయ్యగారు నడిచిరి. సమావేశము మరల 10 వ తేదీ సోమవారమునాడు జరుగును.

ప్రకటన.

వెల్లూరుజిల్లా కనిగిరికాలూకా బలిపాఠెం కాపురమును గోగిశెట్టి చినకొండయ్య చనిపోయినందున అతనికి వారసులుగానందే అతని భార్యలు 1. గోగిశెట్టి అడమ్మ 2. అడమ్మ అను వారలు కనిగిరి జిల్లా కలెక్టరు కార్యాలయములో 2. 1919 సంవత్సరం 2 యవ వారసులపై ఫిక్సు ఇష్టించవలసినదిగా కోరియున్నాడు. గనుక యవరికయినా ఆదేశము యొక్కయెడల 1919 సంవత్సరం మార్చి నెల 31 తేదీ కొద్దివారములను చేసికొనుచున్నాను.

జె. అదినారాయణయ్య.

(1512) వెల్లూరుజిల్లా కలెక్టరు.

వృత్తాంతములు

మైసూరు మహారాజు కళాశాలలో నన్ని సంఘములకు జేరిన బాలికలను జేర్చుకొనబడుచు రని మైసూరు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నాడు.

మహాత్మాగాంధీ మహాకేముండు, జవహర్ లాల్ నెహ్రు గారితోకూడ గత ఆదివారమునాడు అలహాబాదుకు వెళ్లిరి. సత్యాగ్రహమునుగూర్చి ఆలోచించుటకు వీరు ఢిల్లీ నగరమునకు వెడలిరి. అచ్చట మా! పండిత మదనమోహన మాలవ్య గారి అతిథులుగ నుండును.

భారత జేతనుకరు, ఆంగ్లజేతనుకరు నడుమబోవు స్త్రీలకు ఛార్జి స్టేషనులకునని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నాడు. మార్చి 1 తేదీనుండి వెంకటేశ్వర, ఓరీయంటు స్త్రీలు వాచిగేమను కంపెనీవారు ఛార్జిలను 100 కి 20 మారుల కర్జించివారు. ఇతరులకూడ వీరి కనుకరింతురని విశ్వసించవచ్చును.

టాటాస్టూ మెయిలుస్ట్రీలకు నీరుటపాలలోను ఎవరుండునరు ప్రయాణికులలోను గతప్రకారము ఉదయమున 9-15 నిమిషములకు బొంబాయి చేరువేరెను. డెన్వూమెయిలు స్ట్రీలకుబల్లార్డు మెయిలుస్ట్రీలకు మధ్యాహ్నము గుం 1-15 నిమిషములకు ప్రయాణికులలోనుండునరు నీరుట వెళ్లెను.

ఈనెల 18 వ తేదీ గురువారము సాయంత్రము గుం 5-30 నిమిషములకు ఆంగ్లదేశములో చెప్పేమి హిందూ సంఘ సంస్కరణ సభవారి అధ్యక్షతకొంద పౌరసభ జరుగును. జగన్నాథం వాస్తవ్యులు గుంకానంద స్వామిగారు “భక్తము”నుగూర్చి యుపన్యాసించెదరు. రాత్రిమహామారు ఓ. కందస్వామి శెట్టిగారి అధ్యక్షత వహించెదరు.

వృత్తగోపాలదత్తుగారు అతిమాత్రవ్యాధిచే గతకలివారము మధ్యాహ్నము అస్పత్రులవారు పరిశోధించెదరు మోలీలూ ఘోషగారి గృహమున కాలముజేసిరి. శ్రీకృష్ణలైక దత్తుగారు మోలీలూగారి మేనల్లుడు, అల్లుడు. మోలీలూగారికి పుత్రిక ఒకరయ్యెను. పుత్రికలైక. అల్లునియరణమునకై యుగములో యుగియుండిరి. శ్రీ దత్తుగారు గౌరవోపద్రవ మైత్రిగారి పుత్రికలు.

గత శుక్రవారము నాడు కంటాలు కానన సభ జరిగెను. మా! భామేశ్వరగారు శ్రీ కర్పిగారి స్థలమున వచ్చిన మా! బాలయగారును మామయ్య రీతిగా ప్రమాణమును జేసిరి. పంచొమ్మిది పక్కల కలెక్టరు లీయబడినది. ఆర్థిక పట్టిక పరి

జేతనెట్టి కరువార కొత్త ప్రాంతముల స్థిరము 7 గురు శాస్త్రమువారు జరిగెను. ఇంకను శాస్త్రమువారులే చేర్చునట్టి విషయము కృత్తియవారి ఆలోచనలో యున్నది.

రికరు స్త్రీలు వాచిగేమను కంపెనీవారి హిందూ స్త్రీలకు నీరుటపాలలో స్త్రీలకును కలెక్టరుగా జరిగెను ఒకవారి కొకటి కాకను. రోలీను గారి స్త్రీలకునుగిపోయెను. ఇద్దరు రోలీలు వారు చనిపోయిరి. డెక్కానగరములో మెరీకు కొద్దివారు జేను విచారించిరి. మారాఠా స్త్రీలకుయొక్క సరంగుకు విడుదల చేయబడినది. — రోలీను స్త్రీలకులోని సరంగుకు చెండు సంఖ్య స్త్రీలకుల కలెక్టరు స్త్రీలకులోని సరంగుకు పని చేయు అధికారియను నీసిజేసిరి.

నారాధ్యక్షులు శెట్టిగారి ఆగమము:—ఈ నెల 14-వ తేదీని బొంబాయి నగరమున “న్యూజిల్లాండ్ పోగయోవలో” కాశాన్యమును, శెట్టిగారిపుత్ర వస్తుని నిరీక్షించబడుచున్నది. బొంబాయిలో వారి సందర్శననులయొక్క కాన్వేక్షిపడెడి యింకను పరిమరింపబడలేదు. వారికాశ అధికారిపుత్రున (పల్లిక) మునియ, శెట్టిగారిపుత్ర బొంబాయి చేరువేరగనే, బొంబాయి పురపాలక సంఘమువారు శాస్త్రగత మొసంగుదురనియు తెలియుచున్నది. కొలది దినములైన రికువార శెట్టిగారి పుత్రులగు ఢిల్లీనగరమునకు వెళ్లుచును.

ఆక్రమణ సైన్యము.

లండను, మార్చి 1:—బాన్సి చక్రవర్తిగారు గుట్టునుబాద స్వారీచేయుచు, రాణీగారు బండిలో నేరుచు నేటి సాయంత్రము మైసూరువచ్చులో ఆక్రమణ దళములు పరిపూర్ణ మైకాదంబముతో కనాకు చేయుచుండుటను గాంచిరి. గాదదంపతుల మెట్ల కన్నాటు యుగరాజు ఆర్థగుగాను, జవరలు రాబర్తుసను, జవరలు మార్గోగారు, జవరలు బర్తులైక, రికనీరు మహారాజుగారు నడిచిరి. ఆక్రమణ దళములు 14. మైసూరు లండనుకు యువము. ఇంకలోనీ లైకనను బోకనన్నారు. నెలకొలది ప్రజలు ఉత్సవము వాడకవిరి.

బుద్ధచరిత్రము

అనంతపురము దగు నీరనిచరిత్ర మిక్కిలి మహావారమునింపబడినది. చక్కనితైలి. మంచి అచ్చు. వెల 0.10.0. బిరువానూ: ఆంగ్లప్రతికాలయము, కలెక్టరు శిషి, మదరాసు. 1154

వెల స్వల్పము! సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే!! గుణ మధికము!!

పంచభాషను చూచికొనిన

మోసము కలుగదు.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు

జనము

పరమావధము.

కలిగియున్నాము. వాయువుసోట్లబావును. పార్శ్వపునెప్పల బారదోలును. సోట్లను బోగొట్టును. ఇది యని యననెల సకలవిధమైన నొప్పులకు సుందరినికంటె. వసమూలికలచే హిందూదేశమందు తయారు చేయబడు మంచియందు. దీనిని విశేషములలోని అనేకులు వాడుచున్నారు. గొప్పగొప్ప వారిచే నెలకునెల యొగ్గతా కలెక్టరులు పొందియున్నది. అన్ని దుకాణములలోను విక్రయగలదు. ఒక పారి పరీక్షించి చూడుడు.

తామర తైలము

తామర, పిట్ట, పిరుగగట్టి, దురగ, ఉంగరములకుంటిచుట్టు, రసీకాయలు, కంఠముక లూడిపోవుట మొదలగు చర్మరోగములను వాడెము చేయగలదు. రాజారాణి బొమ్మను చూచికొనట మంచిది. వెల 0.6-0.0 బ మాత్రమే

మోహినీ తైలము

శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. రీతులములు చూ వెల సీసా 1-కి రూ 0-12-0.

దంతచూర్ణము

పంటినొప్పులకు దివ్యవధము; నువాసనకలిగియుండును. సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు తగియున్నది. డబ్బి 1-కి వెల 0-2-0; 12-కి రూ 1-2-0 బ.

అమృతాంజనము డి. పో,

109, ఫ్రేరింగ్స్, ఫోస్ట, బొంబాయి. రీ, తింబుశెట్టి వీధి, మదరాసు.

(1512) వెల్లూరుజిల్లా కలెక్టరు.

సంధిమహాసభ విశేషములు.

(రైలుకు విశేష)

ఇంగ్లండు

బ్రిటిసు యుద్ధ వ్యయ పటిక.

సుమారు 130 కోట్ల పౌనులు

లండన్, మార్చి 8:— ప్రజలనుండి మంగు యుద్ధము వందయిన వ్యయమునుగూర్చి ఈ వారము ప్రశ్నలకుగలుగును. నేడు సైనిక ప్రతినిధులచేత ప్రశ్నింపబడును. వ్యయము ప్రమాణముగా 180 కోట్ల పౌనులుగానున్నది.

సైనిక వ్యయముల మదింపు.

లండన్, మార్చి 8:— ప్రజలనుండి మంగు యుద్ధము సైనిక వ్యయముల మదింపు బిల్లును ప్రశ్నించెడిది. మదింపుము ప్రమాణము 28,70,00,000 పౌనులు. ఈ సంవత్సరము యుద్ధము కట్టికను నిర్ణయించుట చాల కష్టమని వారు చెప్పిరి. ఏ సంగతిని నిజముగా చెప్పబడును నీటలేదు. "మనము యుద్ధమునకును సంధిని గడుచు నున్నాము. సైనికల విడుదల చేయుట కంత యగునదియు నిర్ణయించుట కష్టము. సంధి వరకును బట్టి ఎక్కడెక్కడ కేటమండి సైనికుల సంవదననో మనకు తెలియదు. మన వరకును జరగను లంగీకరింతుకో లేదో మన మెఱుగము. భావిదశయొక్క భూద్దేశాలిది మన సైనికవాదు విశాసము నొందక చేయాలి."

యూరపు సంధికి తూర్పు ప్రశంసమునను అనేక కక్షలును దరాజకములునున్నవి. పరిశ్రమ మంతయు మరల యధారిత సంధిగట్టు చేయవలయుమిత్రివందలి వారి వీలియు వాగులేదు. వారివట్టుకు వారే చాల నిరసించియు న్నారు. ఈ కష్టము లన్నియు నలుండ యుద్ధ వ్యయము సమగ్రియ చేయవలయు పెద్దభార మొకటి యున్నది. పరిశ్రమ ప్రతిమదింపును నిర్వహింపవలయునున్నది. వాటినింక కష్టించుటకు వీలుండ నచ్చునని ఈ కలంపు. సైనిక వ్యయముల సంతునిమిత్తము జరగిన నండి యెంత పొన్నుక గ్రహించవలయు నదియు మిక్కిలివందలి వారింను రిప్పించుచున్నారు. సైనికుల విడుదలనుగూర్చి వారిట్లు చెప్పిరి. నాలుగు వంతుల సైనికులలో మూడువంతులనువిడిచి పెట్టి ఒకవంతునుంచి వానిలో ప్రతివానికి చీకెనులును రెండింతలగా పొందించువలె వాగునందగల వనియు అన్నిటికంటె విడియే కొంతనులభి మార్గముగ గ్రహించుచున్నదనియు వారు చెప్పిరి. ఈ యేర్పాటు వ్యాయమున నుండుటచే చాలమంది ఇందుల కనుకూలముగ నున్నట్లు తెలియుచున్నది. మనచేతనుంకిటిని గాపాడి విజయ ఫలితములను సుప్రదించగల దృఢరత్నదశము లుంటిగానులానే మనకు లభించగలది కాదు నమ్ముచున్నాడు.

సైనికులను విడుదలచుట.

ఇప్పటి కప్పుడే ఉద్యోగులను సైనికులను గలసి మొత్తము 18 లక్షలమంది విడుదలచేసి కోటానుకు బదిలీ చేయవలయును అని ప్రశ్నను అట్లునే విడిచి పెట్టబడుచున్నది. మీదగాక అటువంటి ఈ వా అప్రెయియా సైనికు లిండ్లంత బడి. కలంపుకేయ సైనికులలో కొంతవారును వ్యవేశమునకు మరలుటకు మందు మార్కెట్టుమిని దర్శించి రావుట కేర్పాటు లొనరింపబడినది. (ఈ వార్తాపాడు) ఇండియా, వాస్తవ అప్రెయియా మొదలగు ప్రదేశములందు విడుదలచేయవలయున్నారని, వారిలో నొకరి సైనిక విడుదలకు వీలుపడదు. మొదటామియా, హేల్స్టన్, కాక్స్, టర్కీలందలి సైనికులను విడిచిపెట్టు ముందు కేరెన్సీ ఓడల కేరెన్సీ వి. ఆయన నిండకలం ఎక్కువమంది కట్టిపాథయు లేకున్నది. వారి సంఖ్య ప్రతిదినమును తగ్గిపోవుచున్నది. విడిచిపెట్టబడదగియు మే 1-వ తేదీలోగా వారిజాంతరములకు విడుదలచేయవలయు సైనికులచేతములు పొచ్చింపబడును. అక్రమము సైనికుల సేవలను పొచ్చించుటకు కత్తి వంచన లేక ప్రయత్నించు చేయవలయు. పెక్కుసంవత్సరముల నందయు నిల్చుచుండి యెలుగనవారలకు సేవచేసినవలయు వీలుకాకుండున సుకమారిటికి బోవుటవైన అవకాశము గలిగించుటకును ప్రయత్నించుట జరుగును. ఇవలనుండుటకును కక్షలను కేరెన్సీ కు కష్టపడెదగ్గర కేరెన్సీ మంది ఇవ గించుచున్నారు. కోటానుకు నేయుమండికి రిక్కువకాకుండు చుచున్నారు. ఇప్పటి కప్పుడే ప్రాత సైనికులు 45,000 మందియున్నారు. కొత్తవారు 8000 మంది చేరినారు.

కష్టమైన పని.

ఈ సైనికవలయును స్థిరముగ నేర్పరచుట చాలకష్టమైనది. ప్రస్తుత వ్యయములను బట్టి 514 ఫీరంగిదళములును, 188 రాయలు ఇంజనీరు దళములును, 158 పదాతి దళములును నిర్మించబడవలయును. మీద విశేష సైనికుల విడుదల నిమిత్తము దళములు దళములుగ విశేషముల కరుగుదురు.

అక్రమము సైన్యములు 1920 వ సంవత్సరముంతయుగాని ఆంధ్రలో కొంతకాలముగాని యుండవలసి రమ్మనెడల వారిని విడుదలచే యుటకు వారు ప్రయత్నించుట నొనరించుచున్నాడు. వీర్యుట నతడు యుద్ధానంతరమెంత కాత్మత సైన్యముండవలయునదియు, వారు కొత్త రీతి యుద్ధ మాధ్యమును, రాజకీయ వద్దతులను బట్టి ఎట్లు విధింపవలయునదియు, ఎట్లు ఇతరులను విడుదలచేయవలయునదియు విచారించుటకే నేక సమస్యలు గలవు. ఇందు ముఖ్యమైన సమస్యలు కొన్ని గలవు. హిందూజాతమందలి సైన్యములో ఎంతమంది సైనికులు సామ్రాజ్యపరిక్షకులుగ ఉండవలయుననియు, వానిక, సైనిక, సైన్యానిక దళముల వికమత్వపరిపంథముల నెట్లు అభివృద్ధి నొందింపదగినదియు నిర్ణయించుట కష్టము. ఇప్పుడు కొత్తరీతి సుద్యోగుల నియమించుట లాభకరముగ నున్నదనియు, వానికి యుద్ధమందలి అన్నితరగతుల సమాచారమును తెలియజేసి యున్న దనియు, అట్టివారు సామ్రాజ్యమందలి అన్ని ప్రదేశముల నుండియు సంగ్రహించి బడవలసి యున్నదనియు నతడు చెప్పెను.

సైనికాభివృద్ధి

(ప్రస్తుతము సైనికాభివృద్ధిలో నాలుగు మొట్టలున్నవి వారు తెలిసిరి. మొట్ట మొదట మహాయుద్ధమందు పనిచేసిన సైనికులు విడుదల చేయబడవలయును. తరువాత సుమారు 9 లక్షలమంది సైనికులు గల అక్రమము సైన్యముల నిర్మించవలయును. వీరిని బలవంతముగా సైన్య చేర్పవలసియున్నది. అనంతరము సామ్రాజ్య సంరక్షణార్థము స్వచ్ఛంద సైన్యము నొక వానిని పెంట్ల సేవకొల్పవలసియున్నది. వీరిలో చాలమంది సుశీలరులుగ నుండవలయును. అటువై యుద్ధానంతర కాత్మత సైన్యము సేవకొల్పబడవలసి యున్నది. ఇందు కొత్త యువకులు చేర్చబడుదురు. వారికి 20 ఏండ్ల పాత్రమును వచ్చునపుడు యుద్ధ సమయమున పనిచేసినవారిని విడుదలచేయు నిమిత్త మండవలయును, ఈ సైన్యములు గాక మన 14 టెంటరీయలు దళములకు కొత్తవారిని నిజమించు నిమిత్తము కొంతమంది స్వచ్ఛంద సైనికులను చేకూర్పవలసియున్నది. "మనకాధ్యక్షులను బట్టి చూడగా యుద్ధానంతరము మన సైన్యములు యుద్ధమునకు పూర్వముండునంత రిక్కువగ నెంతమార్చి మండవలసి వాయుభిప్రాయము. ఆయనకు ఇతరదేశములవారేమి చేయ నున్నారో. మనకు తెలియదు గావున మన సైనికపు ఏర్పాటులనుగూర్చి కట్టకడపటి యేర్పాటు లింకను ముమ్మందు నిశ్చయించవలయున్నది.

రుమ్మాయందలి మిత్రముండలి దళములు.

రుమ్మాయందలి మిత్రముండలి సైన్యములనుగూర్చి చర్చలుగా రిట్లు చెప్పిరి. కొంతమంది మిత్రముండలి సైనికులు ఉత్తర రుమ్మాయందలి కొన్ని రేవులను ఆక్రమించుకొని యున్నారు. వారిలో సగముమంది బ్రిటిషువారు. జర్మనులభాధను నివృత్తి చేయుటకు మన మీ సైన్యముల సలకంపిటిమి గావున వారి కెట్టి లోపములును రాకుండ మనము చూడవలయును ఈ ప్రాంతముండలి పరిజలను గూర్చి మన కనేకభాధ్యతలు గలిగినవి. కాక్సును పర్వతభిక్షేపములందు మన సైన్యములు కొన్నియున్నవి. జర్మను తురుష్క దళములు తిరుగు బాటు చేయబడును నిమిత్తము వారి పటికంపబడినది. అచటిదేశము నుగూర్చిసంధి సభవారేదెమో విశ్లేషముచేయు వరకునువార చట నుండవలసియున్నాడు. బాటూనునుండి భావనకున్న రెయిలుమార్గముల సాక్రమించియున్న సైనికులలో మనవారు కొందలంన్నారు. కాన్సియను సమద్రములో కొన్ని వానికా దళములున్నవి. కర్నూలునాను వార్డుగారును అన్నికిందనుండు కొలదిమంది వానికులను ఓమమూరంగమున జేసినపనిచర్చలుగాను చాలాప్రశంసించిరి. అదేశమును బోర్నో విజయ నిశేధియలో విశేషముగ ప్రజలకుండుట కెంతేనియు నుపకరించినది,

త్వరలో నొడంబడిక జరుగవలయును.

సంధివరకును త్వరలో నేదియో యుండంబడిక జరుగవలయునని కోరుచున్నది. పెంట్ల సేవలవంత పెట్టుటకు మన చేతులలో నన్నివిధములగు ఆయుధములు నున్నవి మనమతి కతనముగ ముట్టడి నొనరించుచున్నాము అతిస్వల్పసంఖ్య విచ్చిన నుపరిమితముగ నొక్కమారు కత్తివుల కొల్లకొట్టుటకు సైన్యములు సిద్ధముగనున్నవి జర్మనీ ప్రభుత్వ మాకలిచే మలయుల మాడిరి బోవుచున్నది ఆయనను మనవరకుల సంగీకరించు నెడల వా కిందటికిని తగినవరకు రాలు చేయబడును జర్మనీలో నేని యేర్పాటులను త్వరలో జేయబడును నెడల మరియొక విధము ప్రతేక మరాజకములును గావలసి వచ్చును. జర్మనీ మనవరకుల సంగీకరించిన పెంట్ల సేవ యాక్రమము సైన్యముల నుపసంహరించుటకు వీలుకాదు. ఒప్పుకొనిన వరకుల నన్నిటి నది చెల్లించువరకు నది యుండవలయును. మరియొ జర్మనీకికూర్పు ప్రకటించుచు చిన్న రాష్ట్రములన్నిటియొక్కనది తిన్నగా ప్రకటించుట సైన్యములు చేయవలసి యున్నది: వాటిపొఖ్యము యూరోపియను సమస్య కంతటికిని చాలముఖ్యమైనది. భావిస్తేది స్పష్టముగ నేర్పవరకును సైన్యండులో దృఢరత్న సైన్య ముండవలయునని వారియభిప్రాయము జయ మొందితిమను సంతోషముతో వ్యాజమును అరసరము నగు వానికంటె మనమధికము కోరనూడదని అతడు నొక్క చెప్పెను. బలమును కరుణయు గలిసియుండుట చాల ప్రశంస నీయము. యర్పలమును, ఏర్పాటవమును గలసి యుండుట కంటె నీవము మరియొకటి యుండవలయు.

స్వాయండియో కేసు.

లండన్, మార్చి 4:— రీసంటుమ్యుగాను పీఠికాన్ని యుల్లో చేసిన స్వాయండియో భావత్తు అప్పీలు కేసులో కొన్ని వారింక తీర్పునుమాత్రము చెప్పవలసియున్నది.

నావికా నష్టములు

పార్లమెం, మార్చి 2:— యుద్ధమునందలి వివిధదేశముల వారికి యుద్ధోపకారముగను, ప్రమాదకరమునను ఈకింద నుడవారింపిన రీతిని నావికానష్టములు గలిగిన నని అధికారులు ప్రకటించిరి.

(రిటను:— బ్యాటిల్ షిప్సు 18, బ్యాటిల్ క్రూయిజరులు 8, క్రూయిజరులు 25, మోనిటరులు 6, డిస్ట్రోయరులు 84, టార్గెట్ షిప్సు 10, జలాంతరగాములు 50, చిల్డ్రన్ గాలి 27. మొత్తము బరువు 5,50,000 టన్నులు.

(ఫ్రాన్సు:— బ్యాటిల్ షిప్సు 4, క్రూయిజరులు 6, డిస్ట్రోయరులు 15, టార్గెట్ షిప్సు 8, జలాంతరగాములు 15, చిల్డ్రన్ గాలి 9 మొత్తము బరువు, 1,10,000 టన్నులు.

ఇటలీ:— బ్యాటిల్ షిప్సు 3, క్రూయిజరులు 2, మోనిటరు 1, డిస్ట్రోయరులు 10 టార్గెట్ షిప్సు 5, జలాంతరగాములు 8 మొత్తము బరువు 76,000 టన్నులు.

జపాను:— బ్యాటిల్ షిప్సు 1, క్రూయిజరులు 2, మోనిటరు 1, డిస్ట్రోయరులు 10, టార్గెట్ షిప్సు 1. మొత్తము బరువు 50,000 టన్నులు.

అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు:— క్రూయిజరులు 2, డిస్ట్రోయరులు 2, జలాంతరగామి 1. మొత్తము బరువు 17,000 టన్నులు.

మిత్రముండలి వారందలి మొత్తము 8,08,000 టన్నులు.

క్రతువుల నష్టములు

జర్మనీ:— బ్యాటిల్ షిప్సు 1, బ్యాటిల్ క్రూయిజరు 1, క్రూయిజరులు 24, డిస్ట్రోయరులు 82, టార్గెట్ షిప్సు 51, జలాంతరగాములు 205 మొత్తము బరువు 8,50,000 టన్నులు.

అస్ట్రీయా వారి:— బ్యాటిల్ షిప్సు 3, క్రూయిజరులు 2, మోనిటరులు 3, డిస్ట్రోయరులు 5, టార్గెట్ షిప్సు 4, జలాంతరగాములు 8. మొత్తము బరువు 60,000 టన్నులు.

క్రతుకేసుల నష్టముండు మొత్తముమీద 4,15,000 టన్నులు.

కార్మిక ఆందోళనమును గర్హించుట.

లండన్, మార్చి 8:— ప్రేమ యూనియనుల సాంఘాతికసభా కార్యదర్శినిట్లుట గారునింక్రితవద్దకువచ్చి నిండుచు కార్మికద్రవ్య ఆందోళనావలయును చూపించిరి. యుద్ధకాలములోనెల్లప్పుడును దొరకనము వారెక్కువవడ్డీలకు ముఖములను తీసికొని వచ్చుచుండగలరనివారు ప్రజలనుబిమ్మించుచున్నారు. ఇట్టిమోసమునకు లొంగిపోకుండ ప్రజలనువారిలోకట్టానమే కాపాడగలదని కాను నమ్ముచున్నాడు.

హాదూసంస్థానము.

లండను, మార్చి 31:— చరిత్రలో ప్రసిద్ధి చెందిన హాదూసంస్థానమును ఎబ్బిన్జు ప్రభువుగా రమ్మివేసిరి. అది 50 వేల ఎకరముల విస్తీర్ణము గలిగియున్నది. ఎవరు కొనుక్కొని తో తెలియదు.

బ్రిటిషు బిరుదములు.

లండను, మార్చి 31:— ఫిన్లేప్రభువు గారికి క్రైకాంటెన్సీ బిరుదమును, సర్ బార్ని ఆస్క్విత్తు గారికి ప్రభువదవియు, ఛాటిల్ క్రైస్ట్యన్ గారికి సర్ బిరుదమును నూతనముగ నీయబడినవి.

బ్రిటిషు నైన్యము.

లండను, మార్చి 31:— నైన్యసంస్థానము గూర్చి వైయి కేవల ప్రకటించబడెను. ఇండియా గాక ఇతర ప్రదేశములందు ఇంగ్లండునందును పనిచేయుచున్నవారి సంఖ్య నుమారు 25 లక్షలు అందెను. ఈ సంఖ్య 9 లక్షలు 52 వేలకు తగ్గింపబడును. ఫ్రాన్సు, బెల్జియములందలి నైన్యనైన్యము యొక్క సంఖ్యను 28,600 నుండి ఉద్యోగియును, 3,80,800 నుండి నైన్యము నుండును. మధ్య తూర్పు ప్రదేశములందలి నైన్యము లీ క్రింద వివరించబడుచున్నది—

ఇటలీయందు, ఉద్యోగులు 600, నైన్యము 10,100; బల్గేరియా, టర్కీ, కాక్సుసు మొదలగుచోట్ల బ్రిటిషు ఆర్మీ ఉద్యోగులు 4,850, బ్రిటిషు నైన్యము 45,000; ఇండియా ఆర్మీ ఉద్యోగులు 2,760 గును, నైన్యము 40,000; మెసపటామియా ఉత్తరాఫ్రికాములందు, బ్రిటిషు ఆర్మీ ఉద్యోగియును 1,760 గును, నైన్యము 28,950 గును; ఇండియా ఆర్మీ ఉద్యోగియును 4,600 నైన్యము 50,000.

సంధిసభ.

గురువారమునాటి కార్యక్రమము

లండను, మార్చి 31:— పార్లమెంటు ప్రకటనలు— జ్యూరు వర్క్ నాకల నిర్మియేయబడునూర్చి స్పావర్థ జరుగుచుండిన ఉత్తరప్రభుత్వము లాపివేయబడిన సంగతియు, అవియేల అపివేయబడినయు ఉన్నతమధ్యస్థవారికి తెలుపబడెను. జర్మను రిక్ట్రీవా ర్థమనూర్చి లాస్సింగుగారు కొన్ని సంగతులను దెలిపిరి. నేయబాధిపత్య జరిగిన అంతములనుచూచియు నిమిత్తము అంతర్విత్త నైన్య సంఘము నొకదాని నెలకొల్పవలసినది ఇటలీ ప్రతినిధులు గోరగా సభవారములకు సమ్మతించిరి. ఆస్ట్రీయా హంబర్గ్ కారవారకార్యములను సమ్మతము చేయుటనూర్చి జరుగవలయు సంభాషణలయందు భూర్తియు నది. జర్మనీతో జేయవలయు ప్రారంభ సంధి నైన్యవరతులను గూర్చి లాయడుబార్ని గారు వాత్సల్యము నిచ్చిరి.

బెర్లియను కమిషను నివేదిక

లండను, మార్చి 31:— పార్లమెంటు ప్రకటనలు— నేయబాధిపత్యము పరిశోధించుటకు ఉన్నతమధ్యస్థ వారు జేరి సాక్షులును నొకసంఘము నేర్పరచిరి. బ్రిటిషు ప్రతినిధి, జనరలు గార్డనుగారు; ఫ్రాన్సు ప్రతినిధి, జనరలు కాలిగారు; ఆమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు ప్రతినిధి, జనరలు ట్రెబుగారు; ఇటలీ ప్రతినిధి, జనరలు నెక్రీ గారు. బుర్జుగూను బెర్లియను కమిషను నివేదిక కమిషనుచిరి. కమిషను 1899 వ సంవత్సరపు సంధిపక్షములను మరల గోరుట కంగీకరించెను. కో ఆర్థిక సంఘములందు చిన్న చిన్న బాతులకును ప్రాతినిధ్య మందలయు నను సమస్య సోమవారమునాడు చర్చింపబడును. స్పా, రాయబాగును తల నిశోధించబడినదియు వర్ణనాద తర్కించుచిరి.

జయోనిష్టు ఉద్యమము

పార్లమెంటు, మార్చి 31:— పేలస్తీను నందలి బ్యూతులకుల బాత్యగ్యపానిర్యాయమునూర్చి కొము సంధిసభవారి కర్పించిన హామీలను సభవారంగీకరించుచు తాము విశ్వసించుచున్నట్లు జయోనిష్టు ప్రతినిధులు చెప్పుచున్నారు. విగరము లింక ను తిన్నరీంపడవలసి యున్నది. అయినను జయోనిష్టుల ఆదర్శము మార్తము సఫలమయ్యెను. జయోనిష్టు ప్రతినిధులు సభను విడదీయబడుటకు తప్పిన వెంటనే వారు విడుదలమున కభివేదించుచు బాల్కనుగా రొక సందేశమునుపిరి. నానాజీ సంఘమువారి తిరపున బ్రిటనుకు పేలస్తీను సంగతులదాధికారము నిచ్చుటకు ఫ్రాన్సున కట్టి అభ్యంతరమును లేదని బుర్జుగూ గారు చెప్పిరి.

వెసిడెంటు విల్లునుగారు; బ్యూనిష్టులు.

వాషింగ్టను, మార్చి 31:— ఆమెరికా బ్యూనిష్టులు కాంగ్రెసువారి సమీప ప్రతినిధులకు వెసిడెంటు విల్లునుగారిట్లు చెప్పిరి: పేలస్తీనునందు బ్యూతులకుల సాంఘాతిక బ్యూనిష్టులను నెలకొల్పుటకు విత్తమందలి వారందఱు సంగీకరించిరి. ఆమెరికా అంతులకు భూర్తిగ నంగీకరించెను.

లండను, మార్చి 31:— కింగ్స్టును రిక్ట్రీవా ర్థ— హాచ్. ఎం. ఎస్. “జేనుగాటరు” ఇచ్చటికి వచ్చినది. సముద్రమున నది చెడిపోయిన పిచ్చులు నొక ఆమెరికను వారదానిని నరికేర్చెను.

వైమానికపు రేపాలు

లండను, మార్చి 31:— ఇంగ్లండునకును, యూరపునకును ఆక్రమణనైన్యముతో నుత్తర ప్రభుత్వ ప్రయత్నము నడపు నిమిత్తము వైమానికపు రేపాలామార్గ మొకటి నెలకొల్పబడెను. అట్లు గొంపోవలకు రేపాలు ఇవివరములతో నైన్యకోశాలకు గాక పరిగంటలలో కొలొనుదేరగలను పిచ్చులు నా రేపాలు రెయిలు బాడ్లలో ఫోస్ఫోరస్ కంపలకును. అచటినుండి మోటారుబాడ్లలో వైమానిక కార్యాలయమున కంపలకును. మొదటి ప్రయత్నములో నాలుగు విమానములు 28 కట్టలకు పట్టుకొనిపోయినవి.

రెయిలుగారు.

రాటరుదాను, మార్చి 31:— తూర్పు ఆఫ్రికానుండి వచ్చిన జర్మను దళములకు మర్యాదజేయుచు నివటి జర్మను క్లబ్బువా రొక సభను జేసిరి. ఆసభయమున జనరలు వారు తెల్పు వార్తలనుగూర్చి జర్మనీదేశము క్షయజనగారి యెడ జూపిన అభిమానకర ప్రకటనలు ఏమియు బాగులేదని చెప్పుచు నరికేట్లు ప్రావృరించెను. “మన జర్మనుమి మరల భూర్తిపు బెర్నిక్స్టును నొందవలయు ననిన మన భూర్తిని నిక నూత్రియలను మన మేమార్తమును విడనాడ నూడదు.”

బెర్లినువిప్లవము.

బెర్లిను, మార్చి 31:— బెర్లినునగరమందలి విప్లవావ్యయ మతిక్రమింపగలని విప్లవంబుచున్నది. కర కొలదిదినములలో కార్మికులకు చాల ఆందోళనము కలిగి అతివాదుల నెదుర్కొనుచున్నది. బెర్లినులో మూడవతేదీన పనివారందఱును సమ్మెకట్టెదనని హామీహాసీగారమున్నాడు. కార్మికసంఘముల నేవనను కాంగ్రెసుకు మరల 18-వ తేదీన సమావేశము కా వాహ్యనింపవలయునని కార్మికసంఘముల కార్యనిర్వాహకవర్గమునాడు తీర్మానించిరి. స్వతంత్ర శక్తివారు స్పార్టాకిష్టు లతోకలసిపనిచేయవలయునని ఆలోచించుచున్నాడు. ప్రభుత్వ వర్గములలోనే కూలనని స్వతంత్రతను వారమకొనుచున్నాడు. ఇట్లుండ మెకాటి సోమరిష్టులకును, ఇండియెడెంటులకును రాజీవామా చేయవలయునని గవర్న మెంటువా రాలోచించుచున్నాడు. స్పార్టాకిష్టులనందఱు నెరియిచు నిమిత్తము వారిట్లు చేయవలయుచున్నాడు.

స్పార్టాకిష్టులు; బ్రిటిషుదళములు.

కోలోన, ఫిబ్రవరి 27:— బ్రిటిషు నైన్యలలో ననూయను బ్యూనిష్టు చేయవలయునను యుద్ధముతో స్పార్టాకిష్టులు కరవర్తములను వంచిపెట్టుచున్నాడు. ఆకరవర్తములందారంభమున నిట్లున్నది:

“బ్రిటిషు నైన్యలరా—మిమ్మెనైన్య నేవనండి తప్పింపలేదు.”

ప్రవ్యయ నైన్య బలము సమనీనదనియు, న్యాయముగ దక్షము నార్పించి వారికి న్యకరముగ నన్యాయ ప్రకటనల ఆస్తిని కాపాడు నిమిత్తము బ్రిటిషు నైన్యలచటకాపున బదిలీయను నందు తెలుపబడెను.

బెర్లిను ముద్రాపకుల సమ్మెకట్టు.

లండను, మార్చి 31:— నైన్యటికోవాన బెర్లినునుండి ఇట్లాక రింతిచ్చెను:— మారు వెర్నవార్తాప్రతికా కార్యాలయములందలి ముద్రాపకులు సమ్మెకట్టిరి.

గురిశ్రవలను ప్రజాయు త్రిముచేయుట.

కోఫను హేగను, మార్చి 31:— బర్మను ప్రభుత్వమువారు వెర్నప్రకటనము నంపుచు నంను నేవనను ఎంబ్లి నెత్తికేయు ప్రయత్నములను, సమ్మెకట్టులను ఖండించుచు వనిమాత్రిమే

ఇప్పుడునామాజ్యమును గాపాడగలదని తెలిపిరి. మార్తలకు ప్రజాయు త్రిముచే నెదరుని వారు వాదనము చేయుచున్నాడు. ప్రజలను తోడ్పెట్టువారలలో కత్తికట్టి ముద్ద మొనరించుటకు తాము నిశ్చయించిరిని గూడ వారు తెలిపిరి. బ్యూనిష్టులను ప్రజాయు త్రిము చేయగోరుచు వెయ్యుచు సభయందొక విల్లు ప్రకటించబడెను.

రెయిల్వే అల్లరు లధికముగలు.

లండను, మార్చి 31:— రెయిల్వేకార్యనిర్వాహక వర్గమువారు రిక్ట్రీవను విమయమున చేయబడిన విదంబదేశకు మంచి వ్యాఖ్యానమును చేయలేదనుచు రెయిల్వేగూస్తూల సంఘపు ప్రతినిధులు మార్చి 11వ తేదీలోగా సుల్ప ప్రకటనకు యేర్పాటును చేయవలసినదని కోర నిశ్చయించిరి. ఈ రిక్ట్రీవను ఒక్క కార్యనిర్వాహకవర్గమునకే అనుకరించుననియు, “గొం కిసంఘములందులకు భూమిపదకొనునా కా సభవారు తెలిపిరి.

స్పెయిను

స్పెయిను విషయపత్రి.

లండను, మార్చి 31:— విన్నటిదెను. మాడిసుమండి ఇట్లు రింతిచ్చెను.— నగరము కాంకరందెనుగనున్నది. పిఘల లోనుండి చురభీంకును తొలగించబడినది. నగరమందలి యా క్షకును ఎప్పటి నట్లు జరుగుచున్నది.

కోడటి ఫోటో గ్రాపు రియించుటంటు— “అట్లే వికారంగా లేకుండా చూడండి.”

ఫోటో గ్రాఫర్— “తయిలే ముఖం కొంచెం మూసుకొండి.”

ఉపాధ్యాయుడు:— “ఏమారా కొరులలాగ అల్లర చేస్తున్నాడు?”

పిల్లలు:— “మేము కొరుల మయి కే మావైని మానమంటు ఎవరు?”

కుంతులు గారు:— “ఏమిరా వృత్తరం పోస్తులో చేసేవా?”

బంట్లోతు:— “చేసేక, బాబూ.”

కుంతులు:— “దిశ్య అంటుచేవా?”

బంట్లోతు:— “లేకుబాబూ. ఎవరూ చూడకుండా పున్న సమయం చూచి దిశ్యంటింపు కుండానే పడేసేను.”

అమృతాంజనము

వక్రచింద్రబాబు సహా సీసా 1-3 వెల 0-8-0.

తెలంగాణుల మామృతు. పార్వతీపురావల కార

కోలును వామృతు పోట్ల పోగొట్టును.

తామర తైలము

తామర, తీల, గజ్జికి, మంచిమందు

వక్రీ 1-5 అ. 6. 12-5 రు. 8-8 10-5 రూ. 25.

తామర ఒక విధమైన పురుగుల కలన చర్మముమీద గాని, వెండ్రుకలలో గాని, లోచర్మములో గాని, గోళ్లలో గాని బుట్టరమ్మును. పురుగులలోని భేదములబట్టి తామరలోను రెండు మూడు భేదములు గలవు.

గుర్తులు:— దురద, ఉంగరములకుంటి మట్టు, పొక్కులు, రసికారుట, వెండ్రుకలు ఊడిపోవుట మొదలగునవి. కొంచెముగా లేదా కఠినమంటు బ్యాపిండి నిద్రపట్టని జల పర్వదును.

చికిత్స:— పురుగుల జంపి చెడిపోయిన చర్మమును మంచి స్థితిలోనికి తెచ్చుట అయియున్నది. ఇందులకు చేయవలసిన వైద్యము:— 1. మందు, లోచర్మములోనికి పోవు యాను. 2. పురుగుల జంపు మందును వాడవలయును. 3. పురుగుల తిరిగి పుట్టుకుండ జేయవలయును.

మోహినీతైలము:— త్రిపురపురము వాడుటకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలనకరమును. వెండ్రుకలు రాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపుజేయను. మనాననగలిగి యుండును. 0-12-0

అమృతాంజనం డిపో, డి. రెయిల్వేటికెట్టి, మద్రాసు.

ALLAHABAD, March 9.
At the Allahabad High Court the Chief Justice disposed of the bail applications of two accused in Mainpuri conspiracy case Mr. Ryves, Government Advocate, in opposing the bail said the accused were charged with offences under sections 120 b and 121 a of P. O. conspiracy to overthrow Government. His Lordship in passing orders said making order to the absence of accused of his pleaider was certainly open to grave objection. The Government Advocate state the evidence for the prosecution would be complete on the 15th of this month. Therefore his lordship observed there was no practical use in making order for bail at the stage. At the same time it should be clearly understood by the prosecution that if substantial evidence was not forthcoming against the accused he would be admitted to think bail if no discharged.

Folk Religion.

Lecture by Sir Rabindranath.

BANGALORE, March 8.

His Highness the Yuvarajah of Mysore this evening presided over a meeting of the Mythic Society, when Sir Rabindranath Tagore read a paper on the "folk religion of India". There was large gathering present among them being Sir Narayan Chandra Varierkar. The reading of the paper lasted about an hour and half. His Highness in the course of his remarks on the paper said:—You had listened with great interest to the most original and thoughtful paper which the renowned poet has been kind enough to read us. In this paper he has discussed the general basis of the folk religion and expounded in some detail one of the folk religions of India. He has introduced us to the Baul, the poor religious mendicant who sings his songs to the accompaniment of his single stringed instrument, wandering from village to village and home to home in Bengal and he has given us a glimpse of the spiritual worth which lies hidden in the throbbing breast behind the tattered long robe on the mendicant. Of the two divergent streams of religious thought intellectual and devotional, the sources of which the poet has so clearly traced the Baul belongs to the latter. His religion is not based on scriptures or sacred texts but is a simple faith evolved by the spirit of man to save itself from degradation imposed on it by society or circumstances by social or religious tyranny. Men may be deprived of his birthright by his fellowmen but the Baul is a living example to show that even then he may derive the highest consolation by extending his love to God who denies and deprives no one and who extends his infinite love to all alike. The Baul realises that God lives in him and his religion consists in loving God with burning love. Love in which all considerations of self are burnt and reduced to ashes, and feeling that God also loves him with an ever lasting and intense personal love. The Baul goes further he believes that just as he yearns for God, so God also yearns for him. He knows his own worthlessness according to all standards of the world, but he draws all mysteries in the supreme bliss of the consciousness that he is the beloved of God. Some of his utterances to the God whom he loves and who loves him have been recited to us by the poet, and they possess a degree of sweetness and pathos and dignity which stir and illuminate the heart. When they are so enjoyable in dry form of a prose English translation how much sweeter and infinitely more touching they must be in the original language when sung. Now His Highness asked what are the lessons which we may derive from the lecture which has been so eloquently and impressively delivered to us. In the first place we feel more than ever confirmed in the belief that our knowledge of our country is still very inadequate. As you all know it was exactly a realization of this circumstance which led to the foundation of this Mythic Society whose object is to gain and spread a fuller knowledge of Indian life in all its aspects. We must go on exploring the intellectual and spiritual fields of India. We must explore not only her past but also her present, and from what we have heard to night feel convinced that we must assiduously explore not only her literature and philosophy, her arts and sciences and codified religions but also fields of folk lore and folk religion where in unimproved and even equalled surroundings we may pick up most precious gems of spiritual perception in all their pristine purity and beauty. Investigations in these fields may throw much light on some matters which are at present obscure to us and as they and aptly fall within the scope of the aims objects of the society I would ask it to consider whether it cannot take up some research on the lines so lucidly illustrated by the poet with reference to some of the non scriptural folk religions of Southern India. His Highness further said another lesson which we may derive from the paper and which we may well inculcate on younger generation is that we should never treat any class or sect as beneath notice or unworthy of study or intercourse. Here we have the example of indigent sect of illiterate mendicants apparently a class from which nothing can be gained or learned possessing a religion which in its simplicity and directness in its sweetness and faith and love and dignity has moved to fervent admiration such eminent poet and thinker of modern times as Sir Rabindranath Tagore. In fact the paper leads me to think that if we study the folk religions of the so-called backward and depressed classes we may in many cases find a substratum common to them and the more complete religions of other classes which if properly studied and brought to light may draw all classes nearer to each other on the common platform of spiritual thought and culture. We feel highly indebted to Sir Rabindranath Tagore for the trouble and inconvenience he has put himself to in paying us a visit here and giving us the benefit of his views on some of the important questions that are now agitating the Indian mind. He is so much attached to Baispur and Shantiniketan that they always occupy his mind, and however much we may wish to detain him I am afraid that away from there he does not feel happy. On behalf of you all I wish him a safe journey home and long life and happiness and I wish for ourselves a continuance of those gems of truth that he has been so generously and lavishly giving us.

Father Tabard President of society proposed a note of thanks to His Highness and Sir Rabindranath.

The Bramho Samaj.

BANGALORE, March 10.

At a meeting of the committee of Bangalore Cantonment Bramho Samaj yesterday it was decided to request the Hon'ble Resident in Mysore to extend the provisions of Hindu Widow Remarriage Act and Special Marriage Act 3 of 1872 within Civil and military station of Bangalore. These Acts are not in force here as in other parts of British India, though C and M Station is within British administration. It is pointed out that four widow remarriages took place in the station from time to time within recent years. In ignorance of the fact that the act was not in force here it is stated partitions to inter-caste marriages are being put to considerable expense and difficulties. In view of the absence of special marriage act here it is being pointed out that in two recent instances parties had to go to Bombay and Madras for necessary registration.

The Indian Legislative Council.

Value of Medical Research.

DELHI, March 10.

The Imperial Legislative Council met this morning, Sir George Lowndes presiding. Mr W. M. Bailey took the oath of allegiance.

Sir Sankaran Nair introduced the Budget heads under Sanitation and Education. Mr. Sharp laid on the table a statement of educational progress in India. Surgeon-General Edwards, reviewing the work of the medical department said that medical research was now admitted to be a vital part of the Government activities. After giving a brief review of the work of the Medical Department during the last two years in meeting with enormous demands by the military in various theatres of war, he enumerated the different kinds of research work done in many laboratories in India. He offered thanks to the medical officers connected with these laboratories for their unselfish devotion to duty, and who were denied the privilege of proceeding on active service. It was of the utmost importance that the people of India should get every chance of getting first class training in medical research in India. A school of tropical medicine, with a special hospital of its own, will be shortly opened in Calcutta, for which all credit was due to Sir Leonard Rodgers. There was also every prospect of another school of tropical medicine and medical research being shortly opened in Bombay. He would like to see an imperial institute comprising an Imperial library and Bureau of Medical Research opened in Delhi, and another institute opened in the Bombay Presidency. In his opinion without a Ministry of Public Health, as was being instituted in Great Britain, the knowledge that was acquired could not be efficiently applied. The appalling epidemic influenza which swept over and ravaged the whole of India, had drawn attention to an acute form to the urgent necessity of developing all existing arrangements for research.

Sanitation and Education Department.

The Hon. Sir Sankaran Nair in introducing the budget heads of sanitation and education department quoted figures to show how the grant for educational purposes had been increased. He referred to the large balance of Imperial grant in the hands of Provincial Governments notably that of Bengal and hoped they would be able to utilise the amounts next year. Dealing with industrial education Sir Sankaran Nair said the Government hoped to utilise large amounts next year when the recommendations made by the Industries Commission were considered. He next referred to the passing of compulsory primary education bill by various Provincial Governments. While sharing Mr Sarma's views that the grant of primary education should be increased the speaker endorsed everything said by Sir James Meeson on the importance of getting sufficient supply of trained teachers. Proceeding he said their expenditure under sanitation was growing. Many of their research officers had been away on war work, but next year the Government was likely to get back many of the officers. Trophies for war museum were still being collected and they would in due course be exhibited to the public.

Commerce and Industry Department.

Sir Thomas Holland in introducing Budget heads of Commerce and Industry Department regretted the absence of Sir George Barnes. Dealing with the work of the Department he said in the first months of the current year telegrams despatched amounted to fourteen millions against 12½ millions in corresponding periods of last year. In one week there were received in Bombay over fifty thousand parcels containing about twenty millions silver rupees and a similar use of the post office on a smaller scale was detected in other towns. Referring to the improvement in Post office he said motor mail vans to displace horse vans had been introduced in large towns. Another forward move was being made in the installation of long distance telephones. Delhi-Lahore trunk now ready will be extended to Rawalpindi and Peshawar. He mentioned the additional charges due to war bonuses granted to lower grades of the Post and Telegraph Department exceeded 3½ lakhs per month. In conclusion he said that the efforts to increase the output of salt had been already sufficiently successful to cover the deficit due to restricted imports and acknowledged the hearty co-operation of his colleagues in the Industries Commission.

Reduction of Railway Estimates.

Mr. Sarma's Resolution.

The Hon'ble Mr. Sarma moved that budget allotment of 117.7 million for construction of railways etc. be reduced by 55 millions. He said that although he was a firm believer in the rapid construction of railways with borrowed funds he had not been satisfied that there was any necessity for such a large expenditure as was proposed consistent with the needs of the country and other branches of administration. On materials available to them non-official members were perfectly justified in asking for reduction in railway expenditure. Mr. Sarma while granting the railways should be restored to pre-war efficiency said that the existing passenger difficulty was due to abnormal conditions, and there was nothing to show that they would continue hereafter. He quoted figures in support of his contention that the agricultural produce of this country had not increased so largely as to necessitate additional goods waggons to carry them.

Hon'ble Mr. M. N. Hogg.

The Hon'ble Mr. M. N. Hogg in opposing the resolution said that he did not know whether he should wonder at the pertinacity of his friend or whether he should deplore his shortsightedness. He associated wholeheartedly with the excellent remarks made by Mr. Ironside on the subject on Friday last. He said what they were granting this year to railways was what the railway commission recommended should be given them each year. In his opinion the grant was barely adequate for the requirements of the country. It was no use crying at the grant this year for they would have to face the question again next year and in coming years unless the cost of materials would go down to pre-war prices which he did not believe was likely for some years to come. They were on the eve of constitutional reforms which would enable members in the position of Mr Sarma to exercise more powers and influence over financial matters and he asked if it was likely to encourage investment of capital in industries if those possessing capital found members like Mr. Sarma taking

up such attitude on what was the real foundation of industrial progress. This resolution was calculated to do considerable harm to the principle of investment of English capital in this country and as regards Indian capital he would leave it to Sir Fazlulhoqy Currimbhoy to tell the Council what he thought about the resolution.

Hon'ble Rai Sita Nath Roy.

The Hon'ble Rai Sita Nath Roy opposed the resolution. He considered it was disastrous to the interests of commerce and industry to curtail the expenditure on railways. In view of the scarcity in different provinces it was extremely necessary that ways should be multiplied and rolling stock increased. It would be a misfortune to reduce the railway allotment particularly after considerable rolling stock had been removed to Mesopotamia.

Hon'ble Mr. Shafi.

The Hon'ble Mr. Shafi opposed the resolution on behalf of the agricultural population of the Punjab. He referred to the transport of rolling stock to Mesopotamia which resulted in dislocation of trade. Apart from this considerable inconvenience had been caused to third class passengers due to shortage of carriages. Railway expansion was also necessary for the industrial development of India. At this stage both Sir Fazlulhoqy Currimbhoy and Pandit Malaviya almost simultaneously rose to address the Council. Vice President's eye first caught the Pandit and he called his name. Pandit Malaviya said that he would make his speech after Sir Fazlulhoqy. Vice president said that his name had been called out.

Pundit Malaviya.

Pandit Malaviya said that he chose to speak after Sir Fazlulhoqy and said that he would have his right. The Vice President said he would be justified in refusing him permission to speak. Pandit replied that he would seek permission to speak afterwards. The latter said that all along the community had felt the pinch of shortage of waggons. He hoped that Mr. Sarma would withdraw the resolution. After Sir Fazlulhoqy had concluded his speech the Vice President said that he would give Pandit Malaviya an opportunity to speak but he would refer him to rule eleven of the Council regulations which stated that the member should speak in the order desired by the President. Pandit Malaviya in attempting to discuss the interpretation of the rule was ruled out of order.

Pandit Malaviya in supporting resolution said he understood the point Mr. Sarma made was that the provision made for railways was an excessive one. The argument used was that railways had been starved in past years, and the amount provided was equivalent to what should have been provided according to recommendations of the Mackay Committee. Now the recommendations of that committee had not been carried out even in the years before the war and he submitted that it was a peculiarly bad time to select the present period to make up deficiencies. He had never heard that because man had been starved three days he should be stuffed with three days food to make up for the period. The opposition of some of the non-official Indian members was due to the suspicion that money would not be spent reasonably properly and without extravagance. When they got power they would show that they would develop and extend railways to a much larger extent, more economically and to greater benefit of the country. That was the gist of their opposition. The Government might deal with the resolution as they liked.

Sir Thomas Holland.

The Hon'ble Sir Thomas Holland replying covered the ground of railway policy of the Government.

Mr. Sarma's Reply.

Mr. Sarma in replying to the debate said that the warmth of Sir Thomas Holland's speech convinced him more than before the justification for his resolution. With regard to Sir Thomas' numerous remarks regarding his becoming the future finance member of the Government of India Mr. Sarma said that he did not think for years to come Indians, 5000 times more brilliant than himself, would come to occupy that position. For lack of arguments the Commerce Member had got hold of some jokes used in reference to him by Sir Dinshaw Wacha. Mr. Sarma proceeding complained of lack of details of the railway programme and said that unless that was available to convince him he would continue to hold that the allotment was excessive. He severely deprecated the Government's embarkation on a new policy in that indirect fashion. The resolution was negatived.

The Council adjourned for lunch.

After Lunch.

The Home Department.

Council reassembling after lunch The Hon'ble Sir William Vincent in introducing estimates of Home Department heads said that under head Police there was an interesting item: namely reorganisation in pay and grading of the Imperial Police. This change would take effect from the 1st January 1919. The bulk of the cost would be borne by the provinces, and he understood in the current year it will be met by savings under other heads. He hoped that the change would be acceptable generally, because they were giving relief to men who had deserved well and who had been labouring under particular strain and stress during the last four years of war. The lower ranks of the Police had also been well provided for. Another item of interest, he said came under head jails. About five years ago his predecessor had announced the intention of the Government of constituting a jail commission to enquire into the jail administration with a view to bring our system up to the modern standard. But the war had intervened and year by year they had to abandon the project in which his predecessor and himself had taken a good deal of interest. This year he was glad to say they proposed to undertake the work. The constitution of the committee was not yet completed, but there will be besides a chairman two inspectors general of prisons, a prison expert of standing from England two non-official Indian gentlemen, and one high administrative official. In the first instance they would assemble in England and if necessary, will visit America finally return to India and make their report here. He was particularly glad that their work would not long be delayed. Under head law and justice two matters were of interest. The first was a conversion of the Punjab Chief Court into a High Court. The change would take effect from the 1st April. He was sure that this would be a subject of great gratification to the Hon'ble Member.

Another was an increase in the number of civil courts in Madras at a cost of one and a half lakhs of rupees a year. There was one other matter which he would mention and that was the great increase that had taken place in the cost of living. There appeared to be little prospect of normal conditions returning, and the consequences was that the salaries of the imperial and subordinate services were considered inadequate, and it seemed to him right that he should warn the council about the cost of administration as regards both services rising very considerably.

The Delhi Province.

In moving that the surplus in the budget estimate for 1919-1920 be reduced by ten thousand rupees in order to provide for the appointment of the mixed committee to enquire into the administration of Delhi Province Mr. Chanda said that it would seem striking why a member from distant Assam took upon himself the task of moving a resolution about Delhi. It was because that there was no non-official representative of Delhi in the Imperial Legislative Council. The idea of keeping Government of India away from any provincial Government as embodied in the famous despatch was never carried out. Though the Government of India may run away from Calcutta to avoid proximity of provincial Government, a new provincial Government essentially and entirely bureaucratic in nature had slowly sprung up round the Imperial Government bereft of benefits which the people enjoyed under other provincial Governments. The speaker gave a history of the formation of the present province of Delhi, its area, population and form of Government and proceeded to show that ordinary rights of citizenship such as representation in Legislative Council were denied to her. Formerly Delhi division along with Amballa had the right of electing a representative to the Punjab Legislative Council. It had no representation in the Imperial Legislative Council and the ordinary right of ventilating administrative and other grievances was thus denied to the citizens of Delhi. He next touched on local self-Government of Delhi and said that there was the municipality with the Deputy Commissioner (a military man) as Chairman, a notified area committee rather a mystifying name consisting of three European Officials and one nominated Indian for the administration of civil portions of Delhi. Referring to the administration of justice the speaker said that the highest court of appeal for Delhi was the Chief Court at Punjab, but unlike the Patna High Court Judges of which held Circuit Courts in Orissa which was part of that province there was no intention having any circuit courts at Delhi. After giving an account of the constitution of the services civil and Educational, Mr. Chanda said that there was no way of bringing public opinion to bear upon the administration of the province, and there being no healthy check there was no land of official high-handedness interfering with personal liberty, right of public speech and public action. He gave several instances to illustrate his points such as refusal of specified routes for Ramkila procession in 1917, Mohurum procession in the same year, congress presidential procession last December, and above all the stopping of public meetings on several occasions. Concluding he said everybody expected the Imperial City, the area under direct administration of Government of India, to have a most up to date, a most liberal and popular administration which might be held up as a model for other provincial Governments.

Mr. Shafi.

Mr. Shafi pointed out that Mr. Chanda was misinformed about the number of colleges in the Punjab which was 21. The representation of Delhi in the Punjab University he held was by no means inadequate.

Dr. W. J. Reid.

Dr. W. J. Reid (Official Assam) said in course of his speech speaker understood Mr. Chanda to take strong exception to the system under which members of the Delhi Municipality were nominated. That system in a modified form they had in their province and he hoped the Hon'ble Members condemnation of the system was not universal. In Silchar Mr. Chanda himself was Municipal Commissioner by way of nomination at the present moment (Laughter). When the last election was held an ungrateful constituency refused to reelect the Hon'ble member (Laughter) and the speaker who considered it a calamity in view of the very valuable work the Hon'ble member had done as chairman and was doing had to persuade the Hon'ble member to accept nomination. He submitted the system that had done so well to the people of Silchar could not be a bad system.

Sir William Vincent.

Sir William Vincent speaking on behalf of the Government said that it was correct to say that there was no direct representative of Delhi in this Council, and having regard to the number the members would see that this was impossible. At the same time when any public question was agitated in Delhi he had always found that in this Council number of members were ready to take it up, and make representations to the Council. He did not think that it would be said that the pressure of public opinion in Delhi was not felt as it was felt elsewhere. There was scarcely any room for a committee on this question of representation, for they knew in the Reforms Report by the Viceroy and Secretary of State provision had been made for representation of Delhi and Lord Southboroughs Committee had, he had no doubt considered that question in relation to franchise. With regard to Mr. Chanda's complaint about laws he pointed out most of the laws had come down from the time when Delhi was part of the Punjab. Mr. Chanda had next complained that there was no Circuit Court or Chief Court at Delhi. In this connection if any complaint had been made to the Home Department they would have readily made inquiry. To the best of his knowledge no such complaint had yet been made. In Cuttack there was a Circuit Court, and members here from that province would say that the Circuit Court had its disadvantages also. He submitted that in the absence of demand from responsible people in Delhi for a Circuit Court no case had been made out for the appointment of a committee. Sir William then referred to Mr. Chanda's complaints about certain orders regarding public meetings and processions. He pointed out that the processions had been discouraged in Chandni Chowk for the reason that near Fatehpuri Mosque riots had occurred when processions passed. With regard to orders about public meetings he said he would find out whether such

orders existed and whether it was necessary to continue them, but he drew attention to the fact that the complaint related to our incident 18 months old, and if there had been anything in it the Hon'ble Member could have drawn attention to it by moving his resolution earlier.

Mr. Sharp.

Mr. Sharp said that the notified area of Delhi was a temporary arrangement. Mr. Hailey had informed him (speaker) that he (Mr. Hailey) told the Delhi Municipal Committee that he was quite ready to reduce the number of nominated members. In his opinion Delhi was inadequately represented on the Punjab University. Both the local administration of Delhi and the Government of India were alive to the necessity of extending educational facilities and he foreshadowed a Government College and establishment of an University. The resolution was withdrawn.

Revenue and Expenditure Heads.

Sir James Meston next introducing heads of revenue and expenditure of Financial Department paid eloquent tribute to a work done by the officers and men under the Finance Department during the work both in India and in theatres of war.

Development of Banking System.

Mr. Sarma moved that expenditure under miscellaneous 32 be increased by ten thousand rupees to meet the cost of a committee to recommend the measures needed for organising and developing the banking system of the country; (b) by thirty thousand rupees towards the cost of a committee to enquire into and report on the civil expenditure of the country during the last 5 years, and recommend measures for the retrenchment of the expenditure. Mr. Sarma said that the hour was late and his resolution did not need much argument. He quoted Chamberlain commissions and Industries commissions reports in support the first part of resolution and maintained that there was a clear case for enquiry in regards to the latter part.

Sir Dinshaw Wacha.

Sir Dinshaw Wacha said that it was time that the Government should take up question of establishment of a Central State Bank. He drew the attention of the former Finance Member that the net expenditure was enormously increased. This was not a satisfactory state of things.

Mr. Howard.

Mr. Howard recognised the need for expansion of banking in India and said that the Government of India was anxious to do all they could. As for a committee of enquiry it would serve no useful purpose. The Government was considering the question of appointing a committee to enquire into the establishment of industrial banks.

Pandit Malaviya.

Pandit Malaviya urged that the scope of enquiry of the proposed committee should be as wide as possible. If they confined the question only of industrial bank the result would not be satisfactory. The Government should provide for training for Indian students in Banking. Public should be protected from such evils as inexperience. Sir James Meston concluded the debate.

Mr. Sarma's Reply.

Mr. Sarma in reply said he was grateful that the Government acknowledged the necessity of enquiring into the question of establishment of an industrial bank. He hoped that Government would welcome an enquiry into the growth of the Imperial and Provincial expenditure, so that they might know what was Imperial expenditure and what Provincial expenditure. At Mr. Sarma's request the resolution was divided into two parts both of which were put to Council separately and rejected.

Mr. Sarma calling for division resolution was lost by 31 voting against, 9 voting for the Council adjourned till Wednesday 12th instant.

మధ్య రాష్ట్రములు-కొలను బిల్లులు.

మధ్య రాష్ట్రముల శాసన సభ నుండి ప్రజాసభింది కభ్యులు; సామాన్య శాసన సభింది కమిటీని కి క్రింది తిరివా తన సమితి:—మీ (మధ్య రాష్ట్రముల శాసన సభింది ఎన్నిక సభ్యులు) తీర్మానముగా కొలను చట్టముల నా తీర్మానము ఈ చట్టము లనననర మని రాజపరిశిద్ధి గారికిని మార్కుల ఇది క తిరివా బరచితిమి. సెలవు కమిటీయ చట్టముల నామోదించుచు నివేదికను, సంకల్పములను బట్టి ఈ లిలు లాక్షణికములు. ఇతర రాష్ట్రముల ప్రతినిధుల తీర్మానము ఈ చట్టముల వ్యతిరేకింప చుమును. మీ ఆక్షేపణ తెలుపుచు గాను శాసనసభ నుండి వెదకిచ్చిన మేము ఎన్నిక క ఆమోదించుము.

ఒక అంధ మెట్రిక్స్ తమను విద్యార్థి:—ఈ సంవత్సరము మెట్రిక్స్ తమ శాసన శాసన అంధుడగు విద్యార్థి వచ్చుట, కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమునకు అభ్యర్థించుము. ఈ అభ్యర్థి నాము నాగేంద్రనాథ సేతు గుప్త. ఈతడు కల కత్తా అంధుని విద్యార్థి పాఠశాలలోని విద్యార్థి. తేకగంజి నుండి ఈతడు వచ్చెను. జిల్లా సంఘమునాకు వీనికి సహాయవేతన మిచ్చుచుండిరి. అంధుని తమయోగించుచున్న ప్రేరేపిణి ఈతడు తీసికొ, ప్రశ్నలు ముద్రించబడినవి. నోటితో చెప్పచు చితితో వ్రాయు అలవాటును వీనికి కలదు. ప్రత్యేకముగా తక్కులను తెక్కించు పరిమిద తెక్కులను చేసిరి. పుక మీద చేసిన తెక్కుయొక్క ప్రయమును నోటితో చెప్పెను. తేభాగతీపు బల్లమిద గణిత రేఖలను వ్రాసెను, గ్రాఫుమిద తెక్కులను సహితము చేసెను.

భోజన పదార్థముల సమస్య.

ఈ సెల 8 క తేదీని తెలగుశూరు నగరమున జనరలు రిజిస్ట్రార్ శార్యాలయమున, భోజన పదార్థముల అందుబడి (సప్లయ) విషయములలో అంత గ్రాన్విక్రీతికికీటల నాలో చించుటకును, మైనూరు మదరాసు ప్రభుత్వములవారి విషయ మై కొన్ని యేర్పాట్లు చేయుటకును, మైనూరు మదరాసు ప్రభుత్వముల ప్రతినిధులు సమావేశమైరి. మదరాసు సివిలు సర్జేయల డైరెక్టరు జె. గ్రేగారును, నీలగిరి కలెక్టరు ఆర్. డబ్ల్యు. డేవిసుగారు మలబారు కలెక్టరు ఎఫ్. హేలెగారును ఆర్కింగు ఫస్టు అసిస్టెంటు రెసిడెంటు సి. ఎ. పొబురుగారును మైనూరు ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శి నామకు మైనూరు రిజిస్ట్రార్ కమిషనరుగారును భోజన పదార్థముల అభివృద్ధి కే. నాథను గారు మున్నగువారలు సమావేశమునకు వచ్చిరి. వివిధవిషయములు చాలా కాలము చర్చించబడినది. ఆంధ్రుల నీలగిరి కొండ లలోని గూడలూరు మున్నగు స్థలములను భోజన సమస్యలు అందుబడి చేయుట, మలబారు జేతములలోని జిల్లాను మైనూరు రాష్ట్రములోని భోజన పదార్థములమీద విలువడి యుండు మున్నగు విషయములు దీర్ఘముగా చర్చించబడినవి. ఈ స్థలములను భోజన పదార్థములు అందుబడి అకనవట్టి పద్ధతులు సంస్కృతిగా చేయబడినవి.

సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించుట.

మహాత్మాగాంధీ మహాశయమును కన్విన్ డిటీగర పౌర సభలో సాత్విక సోదోధోధ్యమము ప్రారంభించుచుండి, బాంబాయి సత్యాగ్రహ సభవారికి తెలుపుచుండెను. పూనాగరము నుండి కేల్కారు గారిట్లు తిరితా వ్రసంపిరి: "నేను హితులందరు సత్యాగ్రహ ముద్రమున కనుమోలుముగ వాస్తాను. విభాన మును నిర్ణయించు స్వాతంత్ర్యయును నిలుపుకొనవలయు బాంబాయి రాష్ట్రముయొక్క ముఖ్యస్థలములలో సత్యాగ్రహలో ద్వయ విషయమై మువ్వనీంచుటకు బాంబాయి సత్యాగ్రహ సభవారు, తమసభ్యులను పంపుచున్నార. యమునానాడు ద్వారకానాడు గారును, మెహతా గారును బలసానుకు వెళ్లుచున్నారు. సరోజినీదేవి గారు ముంబైలో యువస్థనించుదురు. కరకుకవారము నాటి సానుకాలమునకు 292 గురు ప్రమాణమును తీసికొని చేవ్రాను చేసిరి.

యూరోపియను సంఘము మువారియొక్క వాస్తవిక సభ.

ఈ సెల 7 తేదీ సాయంత్రమున కలకత్తానగరములో యూరోపియను సంఘమువారియొక్క వాస్తవిక సభ జరిగెను. పి. హెచ్. బహులాండుగా రధ్యతర కహించి ఇల్లువస్థ సింది:— "బ్రిటిషు రాజ్యముయొక్కస్థితి, పూర్వము కంటె ఇప్పుడు, గట్టిగా మన గాజప్రతినిధి విర్వరచెను. భారతవర్షముయొక్క భావికాలపు రాజ్యాంగ ఔన్నత్యము లో, యూరోపియను సంఘమునా రెక్కడ కర్షిద్ధ తీసికొన చుయును. పరిపాలకులకు సహాయముచేయుట, జేతములలో న్యాయము, శాంతినిధిలనట్లు చేయుట, హిందూజాత పరిపాలనలో భారతీయులు పాల్గొనునట్టి ఉచిత ఆశ్రయములను సానుభూతి నా పుట, మున్నగు సవికాసంఘము వారి ముఖ్యోద్దేశములు. యూరోపియను సంఘమువారికి సంస్కరణ విభానములో తగిన సహాయములను చేయుటనుబట్టి, హిందూజాత సంస్కరణ విభానమునకు సానుభూతి, జూపుచును. ప్రత్యేక సంఘ ప్రాతినిధ్య మిసంఘమువారియొక్క ముఖ్యోద్దేశము. హిందూజాత రాజ్యాంగపునర్నిర్మాణములో యూరోపియనులకు తగిన ప్రాతినిధ్య ముండవలయును. ఈసంఘమునకెక్కువ ఆర్థికసహాయము అవసరమైయున్నది. సర్వదా రాజ్యాంగ విషయములలో కనిపిచేయుట అవసరము. సంస్కరించబడెనున్న సామ్రాజ్య, రాష్ట్రీయ శాసనసభలలో, హిందూజాత రాజకీయ, ఆర్థికవిషయముల యొక్క చర్చలలో ప్రధాన పాత్ర తహించుటకు సర్వదా హిందూజాత రాజ్యాంగ విషయములను చదువుటకు ఈసంఘమునా తొకరిని తేతనముమీద నియమించు వలయునని గంధీరముగ నువస్థసింది.

హిందూజాతములో విశేషధనముకు వెట్టుబడి వెట్టిన బ్రిటిషు పారిశ్రామికముల విశేషవిరోధముల నీసంఘము వారి కిచ్చి సహాయము చేయవలయును. ఈ సంఘముయొక్క పని కల్ల వారి విశేషముగ లాభమును బొందుదురని ఏ.జి. పోగారు నుడిచిరి.

రావోపు సంవత్సరమునకు జి.మారు గా రధ్యతలగునను, డబ్లిన్ ఏ. హేగు వ్రాను గారును హెచ్.పి. ఎమ్. తే గారును సమావేశపర్యటించు నియమించుచుండిరి.

ప్రజాభిప్రాయములు

విలేఖకులకు చూచవ.

ఏలూరుపుర విజ్ఞాన సమాచారములు, గొప్పవారింటి వివాహము—ప్రకటించ లేనందులకు చింతిల్లుచున్నాము— సంపాదకుడు.

I సమాచారము.

సమస్తి అమృతము కొనుబడి. ఆంధ్రప్రతికా సంపాదకులకు:

అయ్యా, ఏవస్తునయినను అమృతముగాని, కొనుటగాని, కృష్టిమీద జరుగుటకంటె సమస్తిమీద జరుగుట అత్యంతలాభి కారి అనువిషయము యెల్లరకు తెల్లమే. ప్రతిరయుతును తన వంటధాన్యము యేఫ్యాక్టరీవారికో లేక యే ఖాయదాదారు నకో వా రడుగుదలకు పారపోసి కచ్చుటయు తాను కొన కలసిన ఆహారపదార్థములుగాని కచ్చుటగాన పదార్థములు గాని ఆయాప్రజేమలలోనిన రైతులు నిర్ణయించు యెట్టి అధిక ధరలకైనను కొనుటయు తటస్థించుచున్నది. అట్లుగాక ఒక గ్రామములోని రయితులందరు తమ వంటధాన్యము కంతము సమస్తిమీద బెజవాడవంటి యే యుఖ్య వర్తక స్థానమునకై నను తీసికొనిపోయి అమృతము వారు కొనుక్కొనుకలసిన పదార్థ ములు ఆయావస్తువుల పండుస్థానములనుండిసమస్తిమీద తెప్పించుకొనుటయు జరిగినయెడల రయితు వీడనికమునకు యే స్వల్ప మయినను విముక్తి కలుగునట సత్యము. సామాన్యముగ దొర తనమావారును ప్రత్యేకముగ సహకారోద్యోగస్థులును యెట్టి యాచారమును అనుసరించుటకై రయితులను ప్రోత్సహి పరుచుచునే యున్నాడు. కాని యిదిరవిషయములందువలెనే ఈ విషయమును గూడ దొరతనమువారు ప్రోత్సహింపవలె నున్నాడు. మాత్రమే అంతరించుచుండుట కడు విపాదకరము. ధాన్యము మొత్తముమీద అమృతకొనవలసినదనియు కిరసనా యలు ఉన్న మొదలగుపదార్థములు సమస్తిమీద పట్లయిచేసెద మనియు సహకారోద్యోగస్థులు సహకారసంఘములకు తెక్కు తుమీరిన సరికట్టలర్లుపంపి యేయే సంఘమునకు యేయే వస్తువుల విషయమును యెట్టియెట్టి సౌకర్యములు కావలయునను సంకల్పిని గూర్చిసంజాయిషీలనుఆడిగియున్నారు. ఆ ప్రకారము సంఘము ల తెక్కులు తయారుచేసి పంపియున్నారు కాని, కథ అంతటి తోనే సమాప్తమయ్యెను. సంఘములోని సభ్యులయొక్క సం టధాన్యము యెగురుచుకొనుటకును వారికి కలయు పదార్థ ములు యితిరజేతములనుండి తెప్పించుకొనుటకును రయిలు వాగెనులు పట్లయికోరెప్పడు సహకారోద్యోగియులు అత్యంత నిరుత్సాహకరమును ఆకాభంగకరమును అగు ప్రత్యుత్తరముల నొసగిరి. సహకారవర్తకపు సంఘములను ప్రోత్సహింపవలె నున్నామని డిప్రార్డు మొంటువారుగూడ తగు ప్రయత్నములు చేయక కాగితముల దీప్తికలుగజేయుటకై లక్ష్యముంచుట ఎంతనిచారకరము. సమస్తి అమృతముకొనుబడి ప్రోత్సహి పరుచుటకు ప్రత్యేకము యినస్పెర్లను పంపుచున్నామని సరుక్కులర్లు పంపిండుచున్నది. యీ ప్రయత్నము యిదివరకు వలె కాగితముఖ్యులలో అంతరించక రయిలు వాగెన్ల పట్లయి జరిగి సంఘములకు నిజమగు ప్రోత్సహము కలుగజేయుటగా పరిణమించునని నమ్ముచున్నాను.

యీ దరఖోభ సాధి చొదగి.

II

ఆంధ్రజిల్లాల గ్రామోద్యోగియల కొకవిజ్ఞాపనము ఆంధ్రప్రతికా సంపాదకులకు:

అయ్యా, అనాదినుండి మనకుటుంబములలో నున్న వారసత్వపునాకులకు రద్దుపర్చుటకు యత్నించి గవర్న మెంటువారు 1918 సం॥ రం అక్టోబరునెల 5వ తేది నెం 430 యన ఒక సవరణ బిల్లును పెట్టియున్నాడు. అందులో ఇది వరకు అమలులోనున్న ఆ 1894-95 సం॥ముల తాలూకు చట్ట ములను ముందునుండి ఒక అట్టగా వుండగలండులనున్న జ్యేష్ఠ సుక్రమణిక వారసత్వపునాకులకు రద్దుపర్చుటకున్న మైసర్ల కు లిట్టు తీసివేయుటకున్న యీనాకులను గురించి సమీక్షిం చానాను లేఖందాచేయటకున్న డివాలొగర్లను ఆస్తి తీసి వాసిని యీ గ్రామోద్యోగములకు అప్పాయింటు చేయుటకు అట్టలు కారనియును, తివాక్కిల్లర్లకు డిప్రార్డుతీరవాక్కిల్లర్లకు అప్పాయింటు చేయుటకు బరరిరపుచేయుటకుకూడ అధికార మిచ్చిగా నునియును, అందువలె ఒకే అట్టలుగాని, ఇదివరకు

వలెనే విమన్యబోధకరకు రెండవఅట్టలు లేవనిన్ని మొదలగు నంతములకు సవరణబిల్లుయందు నూచించియుండిరి. దీనిని గురించి ఆక్షేపణలు చెప్పుకొనుటకు ఇదివరకు ఇచ్చివున్న 8 జనవరి 19 సం॥ రం తేది 1 బిల్లు లాగా 80 ఏప్రిల్ 1918 సం॥రం తేదివరకు గవర్నమెంట్ కు సీనిట్లు గవర్న మెంటువారు వారి చేయించిన ప్రకటనలను తెలియుచున్నది. తిరిగి యిక్కడవలె వాయువానాదా సమీపించుచున్నది గాన మీ జిల్లా ప్రతితాలూకాలోన, సభలను గావించుకొని, మహజర్ల ద్వారాను తెలిగ్రామములద్వారాను గవర్న మెంటువారికి దీవా లాపముతో తెలియజేయుదురని నమ్ముచున్నాను. ఇందువిష యమై నైవారికి పంపుకొను ఆక్షేపణ అట్టలు అచ్చుకాబడి వాదదస్తీద్దుగ నున్నవి. కావలసిన సంఘములవారు ఆయా జిల్లా లేక తాలూకాల స్పెక్టరీల ద్వారా వాకు వరఖాస్తులు కంపించివచ్చి టుటద్వారా వారికి పంపెదను.

నోటు:—యుఖ్యముగా కోలేపంకలి యేనునగా మీయ మీజిల్లాతాలూకాల జమాబందీలు యేయే తేదీలయందు జరు గుటకు యే టుటలు కాబడినదిన్ని ఆయాతాలూకాలకు నేను వచ్చుటకు రయిలు లేక కోడ్డుమార్పు సౌకర్యములకున్న నాకు తెలియపరచివచ్చి నేనుకూడ వచ్చి సంఘములకు తగు సహాయ మొనర్చుటకు సిద్ధమగున్నాను గాన యీక్రిందియ డ్రెడుకు నాపేర పెంతునే తెలియపరచ ప్రార్థించెద.

భీమవరం, కృష్ణాజిల్లా. అయ్యగారి తిరుపతి రాజు,

ఆంధ్రమండలముల కరణములసంఘ సంయుక్త కార్యదర్శి.

III

అక్కన్న-మాదన్నలు.

ఆంధ్రప్రతికా సంపాదకులకు: అయ్యా, ఆంధ్రజేతము నేలిన ప్రభువులలో రాయలవారి యొక్కయు మంత్రిన త్తములలో అక్కన్న మాదన్నలయొ క్కయు నామములు స్వాజన విధితములై యున్నవి. మాదన్న అక్కన్నయొక్క తమ్ముడని కొందరును సోదర ప్రామాదని మఱి కొందరును అభిప్రాయ పడుచున్నారు. వీరుతానీసప్రభు వునకు సన్నిహితులమై గోలకొండ రాజ్యమును పాలించి మొగలాయిలు దక్షిణజేతముపై రాకుండ శివాజీ ప్రభువునకు దొడ్చెడి తమ మంత్రులమనే గోలకొండ మహారాష్ట్ర రాజ్య నలుకు చిరసఖ్యులునుగల్గించిరి. మనజేతమునందు చరిత్రములు వ్రాయునట్టి యంతగా లేకుండుటచే వీరేశలింగాలో లేక ఏకాభిభావో విస్పష్టముగా చెలియుటకున్నది. సరితయిన విచారణలేకగాని వీరివిషయమున నెక్కువచిట్కలు వదలసిన కారణమున్నట్లు గన్నట్టు. వీరింటిపేర పింగళివారు. శివాజీకి ప్రధానమంత్రియను నేనానాకుడును అగు మోకోపంతు పింగళేయను వారికిని వీరికిని కొంతసంబంధము గల్గియున్నట్లు తలం చుచున్నాను. మాదన్న మహారాష్ట్రులచే మాధవరావు పింగళే యని పిలువబడుచుండెనట. అందువలన అక్కన్నమాదన్నలు మహారాష్ట్రులయొక్క తెలుగు జేతమున మద్యాగములు సంపా దించినయొక ఒక మహారాష్ట్ర స్నేహితుడు వాదించెను. ఇటువలెనే అప్పాజీయని మారుపేరుగల తిమ్మరకు ప్రధాని సంయతము మహారాష్ట్రుజేతమున వీరి యభిప్రాయము. ఆంధ్రు లకు స్వాభావికమగు అలసభావమే కలుపునై దురభిప్రాయ ములు బడుటకు కారణము. అక్కన్న మాదన్నలు మహారా ష్ట్రులయినవో వీరి మేనల్లుడగు భద్రాద్రి రామవాసభక్తుడుకు మహారాష్ట్రుడై యనవలసినదయ్యును. రామదాసుగారియొక్క జన్మనామము కంచర్ల. గోపన్నగారు ఆంధ్ర జేతమున పింగళి కంచర్ల గృహనామములతో బరగువారయొక్క కా ఖా గోత్ర ములు కొంతవరకొనించినవో సత్యము నెరుంగవచ్చును. కృష్ణా గుంటూరుజిల్లాలో మూడు విభాగలయిన పింగళివారు గలరు. పింగళియను గ్రామము గుంటూరుజిల్లాలో కన్నాటి సీమయందు గలదు. మూరన్నగారి ప్రభావశీ ప్రత్యుత్పన్నులు ననుకరించి మూరన్న గారి గుంపుకు సంబంధించినవారు ఆంధ్ర జేతమున పలు భాగముల ప్రసిద్ధిచెంది యున్నట్లు కన్పట్టుచున్నది. వీరు స్వార్థులు. ఈ స్వార్థులయందు సహితము పింగళివారు రెండుగోత్రములు గల రెండు ఆర్యుల కుటుంబమువారునన్నారు. ఈరెండు ఆర్యులగోత్రములవారు నాక కృష్ణాజిల్లాలో తిరు వ్రానందు యాజ్ఞసంస్థలగు పింగళివారు గలరు. పింగళి వారికి వియ్యపుగోత్రమున కాచర్లవారయందు సహితము యాజ్ఞసంస్థలగు ఆర్యులవారును గలరు. ఉత్తరసర్కారు లలోని పింగళి కంచర్లగోత్రములకు బట్టి అక్కన్న మాదన్న గోపన్నలు ఫలానికాఖావారని తీర్పుచేయుటకు వలనవదదు. ఇక నైవాను ఆంధ్రులలో విచారితము. ఇచ్చటకంచ ర్లవారు ఆర్యులవారున్నారు. వరంగల్లు ప్రాంతములలో పలు

పురుగులకు. ఇచ్చటి ఆర్యుల పింగళివారిలో వీరికి సంబంధ ములు గలరట. ఇచ్చటిపింగళివారి వలన మన సంజనము బన్ని యు నెనర్తిమనుననితోచెడిది. ఈ పింగళివారు అక్కన్నమాద న్నల కంకితులు. ఈ విషయమును వీరివద్దనున్న దండకవిలేజు పట్టా ఫర్కాబాలు విస్పష్టపరచును. వరంగల్లు ఎరిగండల జిల్లా లలో వీరివంశమువారు 10 లేక 12 సంప్రతులవారుగలరు. ఈ రెండుజిల్లాలలో ఎచ్చట మగాణి చెతవులు మంచిభూ ములు గలవో ఆయాస్థానములందు, వెల్లకు వీరిమురాసలు ఈనాములు జరాయుతులు అమిశముగనున్నవి. ఈ సంప్రతుల వారందరును మంచిస్థితియందున్నార. నూలుగు ఉప్పురపాలెం పెద్దాపురము మానుకొండ పూర్ణముగ వీరి స్వంతయనియె చెప్పవచ్చును. మానుకొండయందు ప్రస్తుతమిరాసీదారులు పింగళి రామా రాయుడు గారు ను న ర నీం చో రాయుడుగారునై యున్నారు. వీరికిందగారగు పింగళి అక్క న్నగారు 12 సంవత్సరముల క్రింద కాలము జేసిరి. వీరివలన మొదటి అక్కన్న మాదన్నలు ఏకాభిభావో స్పష్టము గాగ లడు. వీరు ఆర్యుల విమోచకులు. వీరి అక్కన్నగారి కంకితు వారు. వీరిదగ్గరనుండుకంకి కృత్యములవలన విషయము స్పష్ట మగును వీరికే కంచర్ల గోపన్నగారును ఆర్యులవారని లేలు చున్నది. వీరు మహారాష్ట్రులు మాత్రము కారని స్పష్టముగా తెప్పవచ్చును. విషయక అవకాశ మున్నయెడ మోకోపంతు పింగళి సహితము ఆంధ్రుడని చెప్ప వీలగును. మహారాష్ట్రుల ఆచారప్రకారము పింగళియకు ఇంటిపేరు తననామమునకు చి వర చేర్చుకొనియుండవచ్చును. నిజము రాష్ట్రాధిపతి యగు సో తన్నమూర్తి కట్టి వాగ్వాదములు చేయుట కన్న వరంగల్లు ఎరిగండల తాలూకాలలో విచారించిన చరిత్ర వెలువడగలదు. మఱియొక వ్యాసముగో నీ విషయమును వ్రా యుడును.

ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ.

గోదావరి మండల గ్రంథాలయ ప్రతినిధుల

త్వరీయ మహాపథ-చిత్రాడ.

ఈసభ తిరిగి పరిశోధక మహామండలి వార్షికోత్స వానంతరము 7-వతేది సాయంకాలము 5 గంటలకు తల్లా పగడ నూర్మకారాయణరావుగారి యాధిపత్యమున గోదావరి మండల గ్రంథాలయ ప్రథమ పరిదర్శనము తెనువబడినది. పాఠశాల బందలి బాబురకు యేదైన విషయమును గురించి బోధించుటకు తత్ప్రత్యక్ష ప్రదర్శన మొక ప్రయోజన కరమైన ప్రాసామాన్యమునకు గ్రంథాలయోద్యమము బోధించుటకు గ్రంథాలయ పరిదర్శనము లభ్యంతరత్యక్తము లని అభ్యుత్సా హపర్యవేషించిరి. గ్రంథాలయపు ప్రదర్శనమునందు కొన్ని తాళ తలగ్రంథములును కొన్ని యుగ్రిత నవీక గ్రంథములు, స్వామీక వార్తాపత్రికలును గ్రంథాలయముల సంఖ్యలను వెలుపు పట్టికలును దూర్ఘమైన విజేత స్వజేత గ్రంథ భాండాగార భవనముల ఛాయాపటములును నాణెములును గ్రంథ సంచారచేటికలును మరొకరి యుపయుక్త వస్తువులు నాయమును పరిదర్శింపబడినవి. వీని యేర్పాటునకు సాధన సామగ్రి వందజేసిన అయ్యుంకి వేంకటరమణయ్యగారు వంద నార్చులు.

ఈసభకు దుగ్గిరాల నూర్మకర్రాజారావుగారును, పా నుగంటి లక్ష్మీనృసింహారావుగారును సరికొంగర విద్యార్థిమా నులునుచేసెరి. పిమ్మట గ్రంథాలయ పరిశోధకులపథ, పరిధల లక్ష్మీనృసింహము కంతులుగారి యగ్రాసనాధిపత్యమున సమావేశమయి విషయ నిర్ణయక సభయందు చిత్త తీర్మానములు చర్చింపబడి యామోదింప బడినవి.

పిమ్మట గోదావరి మండల గ్రంథాలయ సంఘ కార్య నిర్వాహక సభ చేరికాని లత్నారావు బహద్రుడు వారి యాధి పత్యమున ప్రదర్శన మందిరమున జరుపబడి యందు సంతకృత నివేదనము చనువబడి యామోదింపబడినది యారిగిరి లక్ష్మీ వేంకట రమణగారి కార్యదర్శిత్వమునకు వారిచ్చిన రాజీనా మును అంగీకరింపక వారిని కార్యదర్శిగా నుండవలసినదని సభ్యులు కోరగా తుదకు వారినికరించిరి.

రెండవ దినచక్ర.

ఈసభకు 8-వ తేదిని మహానాగ భూమియందుగారును, అయ్యజేవర కారేకృతరావుగారును, మండపాక పార్వతీకృత కాశ్రిగారును, అదిపూడి సోమనాథరావుగారును సరికొం దరు జేకాభిమానులు విచ్చేసిరి. అభ్యుత్సా ప్రధల లక్ష్మీనృ సింహము కంతులుగారు కార్యంతరముచేత కృణామమునకు వెళ్లవలసియుండి ఆస్థానమునవారు క్రిబుగ్రా తేమగిరిరావు కంతులు ఎమ్. ఎ. గారిని అభ్యుత్సాగా నేర్పరచిరి. వారి యాధిపత్యమున కొన్ని తీర్మానములు చర్చింపబడి తీర్మానింప బడినది.

ఆంధ్ర జాతీయకళాశాల

ఈ విద్యాలయమునందు కొన్ని ఆశ్రమములు జరుగుచున్నవని నూతనపురాజం నూరికాశ్రమిగారు "నూతన దీక్షా" పత్రికకు ఒక తులనాత్మక నివేదిక. నూరికాశ్రమిగారు బంధువు పూర్వా ప్రత్యక్షమున దానిని అవగాహన చేసి తులనాత్మకముగా, కావ్య, పాఠశాలసంఘమువారిని బరితీసి గుట్టుకు దగిన ప్రీతిపూర్వక లేక, తండ్రిని గొట్టులేమి యని కొందఱు ప్రత్యేకముగా వారు కళాశాల వై పరికింప ప్రేమయే పీఠము చేసియుండునని మాతృప్రాసము. కళాశాలాపరిపాలన సరిగమగ్నమని తేల్చినంత మాత్రమున లోక మెక్కువగా వర్ణించదు. మందర నోక అపవాదమును బయలుదేరినదిగాని జరుగు తమయాచార్యమును వదలివేసి, సర్వాసక్త్యములను విచారించుటకు దగిన శ్రద్ధాభక్తులను మేల్కొల్పుదు. పరిశీలనాభావము లోకేతన పరిశీలనకు నిలవగల్గినప్పటికి పరిపాలనయొక్క 'మంచి' కనుమ నిశేషముగ కర్తవ్యమగును. నీతావేది పాఠశాలకర్తాచార్యము వాల్మీకిని గానము చేయుటకు గారణమేమి? ఆనాహా దేని తన నిందానివారణార్థము కొల్పవలె అన్ని పరిక్షాకాదా? ఈ నూరికాశ్రమిగారే యీతంతువార్త నియ్యకుండేయెడల కర్తవ్యము గోపాలకృష్ణయ్యగారు ఎంచుకు కళాశాలకు వదలి తేలువలసివచ్చెనో తెలియక లోకము ఆపాసాలకు బాల్పడుట సంభవించెడిది. స్థలాలయమున ముద్రించిన "పాఠశాలసంఘము వారి ప్రకటన" గోపాలకృష్ణయ్యగారి యుద్ధోగవికర్ణమును స్వయంకృతాపరాధమేమిని, స్వప్రయోగ నిరూపించుచున్నది. ఇట్టి శ్రోతలను తేయించుకునకు నూరికాశ్రమిగారికి బంధువ పాఠశాలకర్త, ఆంధ్రులెల్ల కృతజ్ఞులై ముందుగా మామిథి ప్రాసము. ఉద్ధోగవికర్ణము గావించిన ఇతరుల క్విరర్తక ను నూర్చి ప్రాయశ్చిత్తు మామన స్పృహకున్నది. అవివయము వంతకు ప్రకటించినచో, నట్టి యాపాధ్యాయుల నింకకాలము ఈ పాఠశాల సంఘమువారి కెల్ల సహించి యూరకుండిరిని నూరికాశ్రమిగారే తిరిగి ప్రశ్న వేసెనరేమోయని భయముగల్గు చున్నది. కళాశాలయొక్క ఆయోగ్యతలలో గూడ గొన్ని అశ్రమములు జరుగుచున్నట్లు కూడ కాశ్రమిగారు మామిథి సాహసించితి. వీరకాని, ఇంక నెవ్వరైనను, కళాశాలకుబోయి, జమాఖర్చులను స్వయముగ బరితీచు కొనవచ్చునని ఒక టింపును సేసితి. తత్పాఠశాలసంఘ కార్యదర్శిగారు ముచ్చులను గోరెయిచ్చును. వెనుకటి ఆడిట్ పోర్టులుగాని, తేకాళ్యము బుక్కులుగాని ఎవరైన బరితీచి లోకములన్నచో వానిని బయల్పరుపవలయునని కళాశాలాధికారుల పక్షమున ఆంధ్ర మహానదు లెల్లరకు బ్రాగ్ధించుచున్నాము. పాఠశాల సంఘము వారు నేమిచో యూనివర్సిటీవారిని స్వయము బరితీలించి తమ తీర్పును ప్రకటించుటకు గోరెయిచ్చును. నేమిచో యూనివర్సిటీకి విజ్ఞప్తిరగు అరండేలుగాను ఇక నెవ్వరు తేయుటకు బహుశా వచ్చెదని మాతలంపు. అప్పుడెవరైనను, తమ కర్తవ్యరాజ్యములైన అపవాదల నన్నిటిని వారికి విన్నయిచ్చు వికరదలవి ఆమూలగ్రహయిన విచారణకు వాద్యదశమృత. దగ్గరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారి వివయమునకు సంబంధించిన యావత్తు రివార్డు, ఇంట్లీ ఘోషాను, తెలుగులోను అన్న ప్రతివి లోకమునకు బంపివెట్టిన యెడల, ఎవరి యాశ్రియ వర్తనమునకు, గోపాలకృష్ణయ్యగారు కి మామిథుల లోపు ననే తమ యుద్ధోగమును వాలించుకొనవలసివచ్చెనో, ఆంధ్ర మహానదు అంశరాత్మకు బోధదశగలదు. (కృష్ణాపత్రిక.)

మదరాసు కార్పొరేషను

నోటిసు.
1904-వ సంవత్సరము 31-వ మదరాసు సిటీ మునిసిపల్ ఆక్టు 230 (సి) సెక్షను ప్రకారము రెండవ మునిసిపల్ డివిజన్ తండ్రియూరేటలో క్రియోనరెయిని ఆస్పత్రికి పోవునట్టి ఆర్. ఎస్. నెంబరు 3048 రోడ్డును రాకపోకలు జరుగకుండ శాశ్వతముగా మూసివేయుటకు కార్పొరేషను స్టాండింగు కమిటీవారు రుద్దేశించుచున్నారు. ఇది ఒకకప్పుడు కట్టకురోడ్డుగా నుండెను గాని ఇప్పుడు వైన చెప్పబడిన ఆస్పత్రికి పోవుటకు తప్ప మరేదనిని ఉపయోగించుట లేదు. ఈ ఏర్పాటునకు ఆక్షేపణ లేనైన నున్నయెడల, 1919-వ సం॥ రం ఏప్రిల్ నెల 4-వ తేది లోగా తెలిపినచో వైన చెప్పబడిన స్టాండింగు కమిటీవారు ఆమోదింతురు. 1506
కర్పొరేషను పెంట్ల } టె.సి. మొలార్ని ఐ సి ఎస్.
కార్పొరేషన్ 6-8-19 } (వెసిడెంటు

ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయమున వెలకుదొరకు పుస్తకముల జాబితా.

1. ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సరాది సంచికలు.
ఆనేక విధివిధిల పటములతో నిండియుండును.
మొదటి సంచిక వెల ప్రతి 1-8 1-0-0
రెండవ " " 1-0-0
మూడవ " " 1-0-0
నాల్గవ " " (ప్రతులు లేవు)
ఐదవ " " 1-0-0
ఆఠవ " " 1-0-0
ఇందు విరోహ మహాసంగ్రహము చరిత్రము విశేషము.
ఏడవ సంచిక వెల ప్రతి 1-8 1-0-0
ఎనిమిదవ " " 1-0-0
తొమ్మిదవ " " 1-8-0
8, 7, 8, 9 సంచికలలో ఆయా సంవత్సరములలో జరిగిన సంగ్రహ వివరములు సంతే పముగ చిత్రపటములతో ముద్రికమై యున్నది.
2. ఆంధ్రోద్యమము.
ఇందు ఆంధ్రమహా సభాభ్యుత్థుల యజ్ఞ న్యాయములు, ఆహ్వాన సభాభ్యుత్థుల యజ్ఞన్యాయములు వీర్ల చిత్రపటములు, చిత్తు తీర్మానములు సలక్షణముగా చక్కని కైలిలో వెదకటములతో ముద్రించబడి యున్నది. వెల ప్రతి 1-8 1-8-0
3. ఆంధ్రసర్వకళాశాల: విద్యాప్రవృత్తి.
ఇది శ్రీ. ఎం. కట్టమంచి రామలింగా రెడ్డి గారి విరచితము వెల 0-4-0
4. ఆత్మజ్ఞానం.
దయ్యముల సద్భావమును గురించిన కాశ్రమి యవస్థ, పా. జగన్నాథస్వామి వి. ఎ. గారి విరచితము వెల 0-8-0
5. శారదాంబ.
కంఠురూపాచార సంస్కరణమునకు మార్గ మిందు మామిథివది ఇది శ్రీ భర్తృహాధిని యను వాటకము వెల 0-4-0
6. శ్రీరామవిజయము.
ఇది ఏదేంకనుల చక్కనివాటకము. కోపలై వేంకటరమణ రావు వి. ఏ. గారచే వ్రాయబడిది వెల 0-8-0
7. అమృతవల్లి.
1-4-0
8. బుద్ధచక్రము.
0-8-0
9. కవిత్యతత్వ విచారము.
శ్రీ సుకత కట్టమంచి రామలింగా రెడ్డి ఎం. ఏ. గారి కృతము వెల 1-8-0
10. తృణాంకితము
0-4-0
11. స్నేహాంత
0-4-0
రామ ప్రాస ముప్పాగూరు వీ విరచితము.
12. ఏకభాషా లిప్తి పత్రం
0-4-0
13. ఆంధ్రోద్యమము
ఆంధ్రోద్యమ తత్వము వెలుపు చిన్ని పాత్రము 0-2-0
14. ఘోకలే చిత్రపటము
0-1-0
(పాఠ్యకర్త: టె.సి.)
చిరునామ:—
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
పోస్టుబాక్సు 212 మద్రాసు.

ఆంధ్రోద్యమము.
మొదటి యొద్ద మహానదీనదీయంబలి సన్మాన సంఘాభ్యుత్థులు, సభాభ్యుత్థులు, యజ్ఞన్యాయములు, వారి చిత్రపటములు, సభా తీర్మానములుగలవు. వెల యొ 1-8-0. పోస్టేజీవేలు. ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబు చెట్టిబిడ్డ, మదరాసు.

మంచి గుణముగల శాస్త్రీయోషధములు.
బృహత్ మంజుష్టాదిక్వాద
రక్తమును శుభ్రపరచుటలో క్రత న్నమైనది. 1/2 పాసు సీసా రు 0-12-0.
చంద్రవర్ణ గుటీ
మూత్రవ్యాధుల యందు అనోమలముగ పనిచేయును. తులం 1-కి రు 1-0-0.
వానవలేహము
దగ్గునకు మంచిమందు. 1/2 పాసు సీసా రు 0-10-0.
వ్యవహారములన్నియు సాంగ్గేయభాషలో జరుగువలయును.
జాండూ ఫార్మస్యూటికల్
మద్రాసు
ఆయుర్వేద యోషధముల తేయువారు బొంబాయి నెం 12.
The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Ayurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13

పాశ్యపు వేంకటాచల పన్నితులవారి ఆయుర్వేదియ సిద్ధాపథములు.
1. లక్ష్మీవిలాసరసము:—లక్ష్మీవలక్షల ప్లేగు రోగులు ఈ లక్ష్మీవిలాస రసమునకు నిరోధులై యున్నారు. ఒక యొక లక్ష్మీవిలాస రసముగల సీసా తులయొద్ద నుండేనేని ప్లేగుకు సర్వోత్తమమైన సిద్ధాపథము వేంకటాచల వారి రోగము సంహారమునకు బల్కగలదు. దీక్షజ్వరము, మూడేని నాల్గవ జ్వరములు, సన్నిపాతము మొదలగునవి తీవ్రక గుణమును. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇంచాం. (594)
2. క్రివాస తెలం:—ప్లేగు గడ్డకు, సంతుల నొప్పి పోవుటకు మంచిమందు. సీసా 1-కి 0-8-0, 5-కి 1 ఇంచాం.
3. వైశ్యాస రాసము:—వీనిని నేనించినప్పటినుండియే మూత్రమును కట్టక (కలరా) వాంతివేది, కీరవేది, అక్షిర్ణ వేదియు సుఖము కాగలదు. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇంచాం.
4. బాలమహోదయము:—బిడ్డలకు బలకారి; తియ్యని మందు. మందము, మలబద్ధము, అక్షిర్ణ వేది, కృత్యము, కడుపుబ్బియుండుట, ఆకలిలేకుండుట మొదలగునవి గుణములు బిడ్డలకు పుష్టిగలవారకును. సీసా 1-కి 0-12-0, 5-కి 1 ఇంచాం.
5. లోకాయుషార కస్తూరమాత్రము:—బిడ్డలకు కడుపు ముడినవారికి, బాలింతలకు ఉత్తమ గుణకారి. మందము, వడికము, దగ్గు, అక్షిర్ణము, కీరవాతం, సార్వవామువు, మలబద్ధం, జ్వరం, చరిజ్వరము, దుర్బలము మొదలగు యింక ననేక రోగములను గుణము చేయును. (801)
280 మాత్రలు గల సీసా 0-4-0
తపాళు కర్పూర 6-కి 1-8-0
" " 12-కి 2-14-0
" " 25-కి 5-5-0
చరిత్రోషధములో కూడ అనుపానము తెలుగున పంపబడును. శ్రీ సీతారామ వైద్యశాల, మైసూరు.

